

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปริญญา

พัฒนาสังคม

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Aspiration to Future of Students at Kasetsart University

นามผู้วิจัย นางสาวศรินทิพย์ สินทรเรืองชัย

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(อาจารย์พรเทพ พัฒนานนุรักษ์, ศศ.ม., บธ.ม.)

กรรมการ

(อาจารย์เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์, ศศ.ม., บธ.ม.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเวศ อินทองปาน, Ph.D.)

ประธานสาขาวิชา

(อาจารย์พรเทพ พัฒนานนุรักษ์, ศศ.ม., บธ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อาจคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 21 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Aspiration to Future of Students at Kasetsart University

โดย

นางสาวศรินทิพย์ สิ้นชีพเรืองชัย

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

พ.ศ. 2550

ศรินทิพย์ สิ้นทพเรืองชัย 2550: ความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาพัฒนาสังคม โครงการสหวิทยาการ
ระดับบัณฑิตศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์พรเทพ พัฒนานุรักษ์, ศศ.ม.,
บธ.ม. 116 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2) อุดมโนทัศน์และรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งหวังต่ออนาคต, อุดมโนทัศน์และ
รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษานี้รวบรวมข้อมูลจากนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนจำนวน
393 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็น
แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบ
ระหว่างปัจจัยลักษณะพื้นฐานกับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
และหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการใช้ชีวิตกับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้วยการใช้สถิติ t-test และ F-test และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
(Correlation)

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความมุ่งหวังต่ออนาคตโดยรวมใน
ระดับสูง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ รายจ่ายต่อเดือน การเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร
และระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกันส่วน ภูมิภาค
สายการศึกษาต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตไม่แตกต่างกัน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างอุดม
โนทัศน์กับความมุ่งหวังต่ออนาคต พบว่า อุดมโนทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคต รูปแบบ
การใช้ชีวิตมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคต

ศรินทิพย์ สิ้นทพเรืองชัย
ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

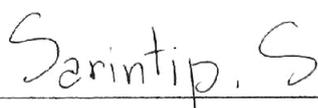
9 / กพ / 2550

Sarintip Sintopruengchai 2007: Aspiration to Future of Students at Kasetsart University. Master of Arts (Social Development), Major Field: Social Development, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Mr. Porntep Patananurak, M.A., M.B.A. 116 pages.

The objectives of this research were to study; 1) aspiration of students at Kasetsart University, 2) self concept and life style of students at Kasetsart University, 3) Self concept, life style and the relation between the aspiration to future of Students at Kasetsart University.

The 393 Samples from students at Kasetsart University Bangkok Campus, were divided into groups using the stratified sampling. Questionnaires were used for data collecting. The data were analysed for frequencies, percentage and standard deviation. F-test, t-test and Correlation Coefficient test were utilized for hypothesis test.

The results of this research were found that the students had a high level of aspiration to future. According to the hypothesis in testing, gender, age, outcomes, member club and time-frame attended activity had impact on the level of aspiration to future. However, country, Art and Science had no impact on the level of aspiration to future. Otherwise, the results of this research also revealed that the self concept were not related to the aspiration to future, life style were related to the aspiration to future of students at Kasetsart University

Student's signature

Thesis Advisor's signature

9 February 2007

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต เรื่องความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำ จาก อาจารย์พรเทพ พัฒนานุรักษ์ ประธานกรรมการ อาจารย์เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์ กรรมการวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน กรรมการวิชาการ รวมถึงท่านอาจารย์สานิต ฤทธิมนตรี ที่กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาพัฒนาสังคมที่ได้ให้โอกาสเข้ามาศึกษาให้ความรู้และประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ รวมถึงเพื่อนทั้งรุ่นพี่รุ่นน้องทุกคนที่ร่วมสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับชีวิตร่วมกัน

ท้ายที่สุดผู้ศึกษาขอขอบคุณคุณคุณเอกภพ ลิมปิวิบูล เพื่อนที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ เพื่อนที่คอยช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ในวันนี้ ขอขอบคุณค่ะ

ผู้ศึกษาหวังว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาหรือทำงานวิจัยในครั้งต่อไป

ศรินทิพย์ สิ้นธพเรืองชัย

ธันวาคม 2549

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดด้านความมุ่งหวังและแนวทางในการดำเนินชีวิต	6
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์	14
แนวคิดด้านความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิต	27
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	38
กรอบแนวคิดในการวิจัย	39
สมมติฐานในการวิจัย	40
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	41
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง	41
การสุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การทดสอบเครื่องมือ	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	50
ผลการวิจัย	50
ข้อวิจารณ์	86
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	91
สรุปผลการวิจัย	91
ข้อเสนอแนะ	95
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	97
ภาคผนวก	103
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	116

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	41
2	จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มประชากรแยกตามสายการศึกษา	43
3	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	51
4	การใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน (จากแบบสอบถามปลายเปิด)	53
5	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอ้อมโนทัศน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	54
6	ระดับอ้อมโนทัศน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรายด้านและโดยรวม	57
7	ระดับรูปแบบการใช้ชีวิตนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	58
8	ระดับรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรายด้านและโดยรวม	61
9	ระดับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	62
10	ระดับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นรายด้านและโดยรวม	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	68
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรายคู่ จำแนกตามรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	71
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรายคู่ จำแนกตามการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม	72
14	ค่าสัมประสิทธิ์ (r) ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและรูปแบบการใช้ชีวิตกับความมุ่งหวังต่ออนาคตนิสิต	73
15	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	83
16	สรุปการเสนอแนะความมุ่งหวังจากแบบสอบถามปลายเปิด	85

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตรามโนทัศน์	23
2	กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	39

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ความมุ่งหวังต่ออนาคตเปรียบเสมือนแผนที่ในการกำหนดทิศทาง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตนหวังไว้ในอนาคต ความมุ่งหวังต่ออนาคตจึงจัดว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นผู้สร้างอนาคต มนุษย์จึงต้องคิดและเลือกทำอนาคตที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น และขณะเดียวกันก็หาทางป้องกันทางเลือกอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งต้องมีการเตรียมความพร้อมกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต หรือมนุษย์จะควบคุม “ปัจจุบัน” อย่างไร จึงจะสามารถสร้างอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้นได้ตามที่ตนเองต้องการ

ประธานโครงการศูนย์ให้คำปรึกษาและพัฒนาศักยภาพมนุษย์แห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ได้กล่าวถึงการจะทำให้เด็กและเยาวชนไทยหรือแม้แต่คนในวัยทำงานมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคนั้น ต้องเริ่มจากการให้พวกเขาสร้างเป้าหมายและทักษะชีวิตเพียงอย่างเดียวไม่พอ แต่จะต้องรู้จักที่จะมีเป้าหมายในชีวิต ไม่ว่าจะเป็น เรื่องการเรียน การงาน ความรัก การแต่งงาน โดยในแต่ละช่วงชีวิตจะต้องมีเป้าหมาย โดยเฉพาะในวัยเด็กจะต้องตอบตัวเองให้ได้ว่าต้องการอะไรในชีวิต ต้องเริ่มคิดด้วยตัวเอง จากนั้นจึงนับเป็นกระบวนการลงมือทำให้ไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ (เคลินิวส์, 2549)

นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดเป็นเยาวชนซึ่งอยู่ในวัยที่เต็มไปด้วยพลังทั้งทางกาย ความคิดและสติปัญญา รวมถึงพลังในการสร้างสรรค์ต่อสังคมส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแกนหลักของชาติที่จะสืบสานคุณค่าเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ที่สำคัญเยาวชนคือ พื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรืออาจกล่าวได้ว่าเยาวชนคือตัวชี้วัดความรู้ ไรจน์หรือตัวชี้วัดถึงอนาคตของชาติ ดังนั้นในการจะพัฒนาประเทศควรเริ่มต้นที่การพัฒนาคนเป็นหลักและเริ่มจากการพัฒนาเยาวชนดังคำกล่าวที่ว่า “เยาวชนคือความหวังของชาติ” เพื่อให้ความหวังดังกล่าวบรรลุ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเตรียมตัวและพัฒนาเยาวชนไปในทิศทางอันเหมาะสม

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อทราบถึงข้อมูลความคิดเห็นที่แสดงถึงแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของของนิสิต ข้อมูลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าที่ในวิเคราะห์ วางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันปัญหาและส่งเสริมเพื่อก่อให้เกิดผลที่พึงปรารถนาในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

การศึกษาความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตอันอัน ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางอัตมโนทัศน์ 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านความรู้สึคนึกคิด และด้านความสามารถ ปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิตคือ แบบเรียบง่าย แบบผู้มีฐานะดี และแบบทันสมัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. เพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์และความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งหวังต่ออนาคตกับอัตมโนทัศน์และความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำข้อมูลไปใช้ในหน่วยงานรัฐเพื่อการวางแผนและกำหนดนโยบายในการรองรับเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต เช่น ด้านการจ้างงานและสวัสดิการสังคม การส่งเสริมและการยกระดับการศึกษา รวมถึงการป้องกันปัญหาด้านสังคมและชีวิตครอบครัวเป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยศึกษานิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คณะ ประจำปีการศึกษา 2549 โดยทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม

นิยามศัพท์

นิสิต หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

อายุ หมายถึง อายุของนิสิตนับตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน

ภูมิอำเภอ หมายถึง ถิ่นฐานการตั้งครอบครัวของนิสิต แบ่งเป็นภูมิภาค คือภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคอีสาน ภาคใต้

รายจ่ายต่อเดือนของนิสิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนิสิตต่อหนึ่งเดือน

สายการศึกษา หมายถึง กลุ่มสาขาวิชาที่นิสิตผู้เรียนสังกัด คือสายวิทยาศาสตร์และสายสังคมศาสตร์

การเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร หมายถึง การที่นิสิตเข้าเป็นสมาชิกของชมรมหรือสโมสรในปัจจุบัน

ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง จำนวนวันในการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรม/สโมสร ต่อ 1 ภาคการศึกษาแบ่งเป็น ไม่เข้าร่วมกิจกรรม 1วัน-17วัน และ 18วัน-120วัน

การใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิตซึ่งทำหลังจากเลิกเรียนแล้ว

อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่นิสิตมีต่อตนเองแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านความรู้สึกนึกคิด และด้านความสามารถ

อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองด้านร่างกาย ในการประเมินตนเองเกี่ยวกับลักษณะร่างกาย และสุขภาพของตนเอง

อัตมโนทัศน์ด้านความรู้สึกนึกคิด หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดในการประเมินตนเอง ในด้านเกี่ยวกับภาพลักษณ์ การแสดงพฤติกรรมของตนเองที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของตนเอง

อัตมโนทัศน์ด้านความสามารถ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดในการประเมินตนเอง ด้านทักษะ ความสนใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของตน

รูปแบบการใช้ชีวิต หมายถึง ความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ แบบเรียบง่าย แบบผู้มีฐานะดี แบบทันสมัย

รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย หมายถึง กิจกรรมในการดำเนินชีวิตและความสนใจรวมถึงความคิดเห็นที่สะท้อนถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตที่ธรรมดาเรียบง่ายไม่ตามกระแสความทันสมัย และความพึงพอใจเพื่อแสดงถึงการใช้ชีวิตแบบสมถะพอเพียง

รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดี หมายถึง กิจกรรมในการดำเนินชีวิตและความสนใจรวมถึงความคิดเห็นที่สะท้อนถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตที่เน้นความหรูหราแสดงถึงการมีฐานะร่ำรวย

รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัย หมายถึง กิจกรรมในการดำเนินชีวิตและความสนใจรวมถึงความคิดเห็นที่สะท้อนถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตซึ่งเน้นความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีความต้องการความสะดวกสบายรวดเร็ว ในการใช้ชีวิต

ความมุ่งหวังต่ออนาคต หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ต้องการในอนาคตแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

ความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา หมายถึง ความต้องการศึกษาต่อหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาเดิมหรือสาขาวิชาใหม่และความต้องการศึกษาต่อภายในประเทศหรือต้องการเดินทางไปศึกษาต่อภายนอกประเทศ

ความมุ่งหวังด้านการการทำงาน /ประกอบอาชีพ หมายถึง ความต้องการในการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยได้งานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมาหรือไม่ จำเป็นต้องได้งานสาขาใดก็ได้ รวมถึงรูปแบบอาชีพที่ต้องการคือรับราชการ ประกอบอาชีพอิสระทำงานในบริษัทเอกชน และทำงานตามธุรกิจของครอบครัวตนเอง

ความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว หมายถึง ความต้องการด้านการแต่งงานและการสร้างครอบครัวในอนาคต การแต่งงานเลือกคู่ครองโดยการคำนึงด้านความพร้อมทางเศรษฐกิจ ด้านวุฒิภาวะ ด้านความสอดคล้องของทัศนคติ ค่านิยม รสนิยมในการใช้ชีวิตเป็นสำคัญ ด้านความรัก และการใช้ชีวิตคู่โดยไม่ต้องการจัดการแต่งงาน การสร้างครอบครัวโดยฝ่ายชายฝ่ายหญิงช่วยกันทำงาน การอาศัยอยู่ร่วมกับผู้ปกครองเป็นครอบครัวขยายหรือการอาศัยอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยว รวมถึงการใช้ชีวิตโสดโดยไม่ต้องมีการมีครอบครัว

ความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง ความต้องการด้านการพักผ่อนผ่อนคลายความเครียดจากการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยการสร้างความบันเทิงจากการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ จากการดูทีวีภายในบ้านพัก จากการดูหนังแผ่นวีซีดีภายในบ้านพัก จากการร้องเพลงคาราโอเกะ จากการฟังเพลง และการพักผ่อนหย่อนใจโดยการท่องเที่ยวภายในภายนอกประเทศ การเที่ยวสถานบันเทิงกลางคืน การเข้าสปา การเข้าฟิตเนส และจากการเข้าวัดทำบุญ

ความมุ่งหวังด้านความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อความต้องการด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตด้านต่าง ๆ ในอนาคตอันได้แก่ ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตด้านการมีทรัพย์สินเงินทอง ความต้องการการประสบความสำเร็จในชีวิตด้านชื่อเสียงและเกียรติยศ ความต้องการการประสบความสำเร็จในชีวิตด้านการมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี ความต้องการการประสบความสำเร็จในชีวิตด้านการมีครอบครัวที่อบอุ่นและความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตด้านการเลี้ยงดูบุตรให้เป็นคนดีของสังคม

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้ศึกษาได้ทำการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดด้านความมุ่งหวังและแนวทางในการดำเนินชีวิต
2. แนวคิดและทฤษฎีอัตมโนทัศน์
3. แนวคิดด้านความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิต
4. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
5. ผลงานวิจัยและผลการสำรวจที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดด้านความมุ่งหวังและแนวทางในการดำเนินชีวิต

พจนานุกรมของ (Webster's New Riverside University Dictionary, 1994: 268) ได้ให้ความหมายของความมุ่งหวัง ว่าความมุ่งหวังหรือความคาดหวังถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าควรเกิดขึ้นโดยพิจารณา จากความเหมาะสมความจำเป็นตามสมควรแห่งฐานะหรือสถานภาพ

ประเทิน มหาจันทร์ (2521) ได้กล่าวถึงความมุ่งหวังในชีวิต หมายถึงปณิธานและความเป็นอยู่ในอนาคต ซึ่งเยาวชนคิดฝันจะได้บรรลุ

ซูชีพ อ่อนโคกสูง (2522) ได้กล่าวถึงระดับความมุ่งหวัง (Level of aspiration) ไว้ดังกล่าวคือ จุดมุ่งหมายที่บุคคลตั้งขึ้นก่อนจะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าตนเองจะกระทำการสิ่งนั้นได้มากน้อยเพียงใด เป็นสิ่งที่บุคคลมีแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรม แต่ละบุคคลจะตั้งระดับความมุ่งหวังของตนไม่เหมือนกัน และความมุ่งหวังที่ตั้งไว้นั้นอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จ ความล้มเหลวของคน ๆ นั้น ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ปกติคนเราจะตั้งระดับความมุ่งหวังของตนไว้สูงกว่าความสามารถที่แท้จริงของคนเพียงเล็กน้อยเพื่อให้เกิดความท้าทาย หรือเกิดแรงจูงใจที่จะกระทำให้ได้ตามความมุ่งหวังของตน

กล่าวโดยสรุป ความมุ่งหวังคือ ความรู้สึกนึกคิดหรือ ความปรารถนาที่มีต่อแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อบรรลุเป้าหมายในชีวิตของตน ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิตของตนเอง แต่ในการที่จะบรรลุเป้าหมายตามความมุ่งหวังของแต่ละคนได้นั้น ย่อมต้องมีแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองดังนี้

สิริวรรณ เกษมสานต์กิตติการ, เบญจมาศ กาญจนวิโรจน์ และ ชุษณา ก้อนจันทร์ (2541) ได้กล่าวถึงการดำเนินชีวิต จุดหมายสูงสุดที่มนุษย์ปรารถนาไม่ใช่เพียง การเรียนเพียงเพื่อให้ได้เกรดดี แต่หากถามต่อว่าต้องการเกรดที่ดีก็เพื่อต้องการ ได้งานที่ดีทำมีรายได้สูง และเมื่อถามต่อไปเรื่อย ๆ จนสุดจะไปสุดลงที่ความสุข โดยทั่วไปแล้วความสุขจึงเป็นอุดมคติของชีวิต แต่ความสุขของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นในแต่ละคนจึงมีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันเพื่อบรรลุความสุขของตนเอง

แนวทางการดำเนินชีวิตที่มีความสุข คือ

1. ต้องมีเป้าหมายและแนวทางดำเนินชีวิตที่ชัดเจน
2. ต้องศึกษาแนวทางการดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมาย โดยศึกษาหลาย ๆ แนวทาง เพื่อเลือกแนวทางที่ลัดตรงเป้าหมายและเหมาะสมกับสภาพชีวิตและวัยของตนให้มากที่สุด

เกี่ยวกับเป้าหมายของชีวิตและแนวทางการดำเนินชีวิตนั้น แม้จะมีรายละเอียดที่แตกต่างหลากหลายกันไปในแต่ละบุคคลแต่ก็คงไม่มีใครปฏิเสธชีวิตที่ดีงามมีประโยชน์แสดงถึงการมีคุณค่าต่อคน ต่อผู้อื่น ต่อโลก และมีความสุขเป็นชีวิตที่น่าพึงปรารถนาสำหรับทุกคน ๆ แต่การจะไปสู่เป้าหมายนี้ได้ บุคคลจะต้องมีคุณสมบัติ อย่างน้อย 6 ประการคือ

2.1 การมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย

2.2 การมีความรู้ดี ทั้งความรู้ในวิชาการทั่วไป ความรู้ในวิชาชีพ ความรู้ในการดำเนินชีวิต เช่น การรู้สิ่งใดควร มิควร สิ่งใดเป็นคุณ เป็นโทษ เป็นประโยชน์หรือไม่ และทางออกที่เหมาะสมควรเป็นเช่นใด

2.3 การมีภาระงานดี คือมีความสามารถในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เลี้ยงตนและเป็นประโยชน์แก่คนอื่นและแก่โลกได้

2.4 การมีความประพฤติดี คือ มีศีลธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีวินัยและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

2.5 การมีจิตใจดี คือ มีคุณภาพจิตดีหรือมีคุณธรรม เช่นการมีความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข พ้นทุกข์ มีจิตใจเป็นธรรมไม่ลำเอียงเพราะความโลภเป็นต้น

2.6 การมีสิ่งแวดล้อมที่ดี คือ การอยู่ในแวดล้อมของคนดี และในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัตถุที่อำนวย

ดังนั้นการมีสุขภาพดี การมีความรู้ดี การมีความสามารถในกิจการงานต่าง ๆ ดี การมีความประพฤติดี การมีจิตใจดี และการมีสิ่งแวดล้อมดี จึงเป็นแนวทางหรือเส้นทางสำหรับการพัฒนาตนเองเพื่อดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา

3. ต้องรู้จักองค์ประกอบของชีวิต วิธีดำเนินชีวิต และสภาพชีวิตของตน และฝึกปรือให้เกิดเป็นทักษะในการดำเนินชีวิตของตน เช่น

3.1 ต้องรู้ว่าชีวิตประกอบด้วยกายและจิตที่อิงอาศัยกัน เหมือนรถยนต์ที่ต้องเหมือนตัวรถและผู้ขับขี่ ซึ่งจะต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่สภาพที่พร้อมทั้ง 2 อย่างชีวิตจึงจะดำเนินไปได้ด้วยดี

3.2 ต้องรู้ว่าชีวิตต้องได้รับการบำรุงเลี้ยงด้วยวัตถุหรือปัจจัยพื้นฐาน อย่างน้อย 4 ประการ คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค จึงจะดำรงอยู่และดำเนินไปได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้ความสามารถที่จะแสวงหา สร้างสรรค์ และพัฒนาวัตถุเหล่านั้นให้อำนวยต่อการดำรงชีวิตของตน

3.3 ต้องรู้ชีวิตต้องการการพักผ่อนและหรือการเปลี่ยนอิริยาบถสลับกับการทำงาน เพื่อให้ร่างกายและจิตใจ ได้ผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานมาระยะหนึ่งและพร้อมที่จะทำงานอย่างสดชื่นอีกครั้งหนึ่ง

3.4 ต้องรู้วิธีแก้ไขเมื่อชีวิตมีปัญหา หรือรู้แหล่งที่จะช่วยแก้ไข

3.5 ต้องมีหลักในการสังเกตตรวจสอบความก้าวหน้าของชีวิตกับเป้าหมายเป็นระยะ เพื่อมิให้หลงทางเสียเวลา และเพื่อเป็นกำลังใจให้ก้าวหน้าต่อไป

3.6 ต้องตรวจสอบสุขภาพกาย สุขภาพจิต ตามระยะเวลา และบำรุงรักษาร่างกายและจิตใจให้แข็งแรงมีอายุยืนนานพร้อมแก่การทำงานและการประกอบกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ตามประสงค์อย่างมีความสุข

3.7 ต้องเว้นจากสิ่งเสพติดมีนเมาที่เป็นเหตุให้ขาดสติเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับตนกับผู้อื่นและส่วนรวม

3.8 ต้องรู้จักหยุด รู้จักพอเมื่อถึงเป้าหมาย เพื่อปลดปล่อยตนให้เป็นอิสระจากความทุกข์ ความฉันทัน

3.9 ต้องรู้ว่าการดำเนินชีวิตของบุคคลต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับผู้อื่นดังนั้นจึงต้องมีมนุษยธรรม (คือศีล) และปฏิบัติตามข้อตกลง กฎหมาย และกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.10 ต้องรู้ว่าชีวิตจะมีความสุขยิ่งขึ้น ถ้าบุคคลในสังคมได้มีการเอื้อเพื่อแบ่งปันกัน ด้วยความเต็มใจ จึงต้องฝึกการให้ การเสียสละ การสงเคราะห์ ซึ่งกันและกันไว้เสมอ

3.11 สภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติที่สงบ สวยงาม ร่มรื่น และบุคคลแวดล้อมที่น่าพึงใจมีผลทำให้เกิดความสุข จึงต้องมีการคัดเลือกและพัฒนาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม ให้เอื้ออำนวยต่อความสุขของบุคคลด้วย เช่น รู้จักเลือกคบเพื่อน รู้จักการเลือกคู่ครอง เป็นต้น

Roger (1961 อ้างในศรีเรือน แก้วกังวาน, 2546) ได้กล่าวว่ามนุษย์ทุกคนต่างดิ้นรนเพื่อ มีชีวิตที่ดี เป้าหมายของชีวิตที่ดีของบุคคลย่อมต่างกันไปตามลักษณะบุคลิกภาพและอาชีพ ชีวิตที่ดีหรือไม่คืออยู่ที่แบบแผนการดำเนินชีวิตของบุคคลมากกว่ารูปแบบเบ็ดเสร็จของชีวิต ชีวิตที่ไม่ดีคือชีวิตที่ไม่ยืดหยุ่น ไร้เป้าหมายในการดำเนินชีวิต และชีวิตที่ดีไม่ได้หมายถึงบุคคลที่ประสบ

ผลสำเร็จในชีวิตด้านต่าง ๆ แต่ชีวิตของเขามีคุณค่าเป็นชีวิตที่ดำเนิน กิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ อย่างไม่อย่างหนึ่งตลอดเวลา

พกา รัตยธรรม (2535: 50) ได้กล่าวว่าในชีวิตของคนที่ได้รับความสำเร็จ โดยทั่วไปจะต้อง มีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ในชีวิต เพื่อก้าวไป หรือ ดำเนินไปสู่จุดนั้น การตั้งจุดมุ่งหมายเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรม และเป็นตัวควบคุม คือมีผลในการบังคับให้พฤติกรรมเป็นไปตามนั้น เมื่อบุคคล มีความเข้าใจและได้ฝึกฝนการตั้งจุดมุ่งหมายที่เหมาะสม จะทำให้บุคคลเกิดความคล่องแคล่วและ ทำให้มีหลักการ ในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม

สรุปการดำเนินชีวิตของแต่ละคนล้วนแต่มุ่งหวังต่อความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในชีวิต ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล สะท้อนถึงแนวทางในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคลเพื่อบรรลุเป้าหมายของตน ความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะความมุ่งหวังนั้นเปรียบเสมือนเครื่องมือในการกำหนดทิศทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง เพื่อบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จตามที่ตนต้องการ

แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

สุชา จันทรเอม (2520) ได้แบ่งระยะของวัยรุ่นแบ่งไว้โดยแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ

1. วัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น (Puberty)

เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 11-13 ปี

เด็กชายจะมีอายุระหว่าง 13-15 ปี

2. วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence)

เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 13-15 ปี

เด็กชายจะมีอายุระหว่าง 15-17 ปี

3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence)

เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 17-20 ปี

เด็กชายจะมีอายุระหว่าง 18-21 ปี

นิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง 18-23 ซึ่งจัดเป็นวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่ทั้งร่างกายและจิตใจของวัยรุ่นมีการพัฒนามากจนถึงขั้นสูงสุด การพัฒนาทางกายจะเริ่มคงที่ในขณะที่การพัฒนาทางสติปัญญาจะดำเนินต่อไป โดยเฉพาะทางด้านความคิดและปรัชญาชีวิต

มีพัฒนาการต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกายและความคิดดังนี้

คุณลักษณะของพัฒนาการวัยรุ่น

พรรณิ ช. เจนจิต (2538: 32) ได้กล่าวว่าพัฒนาการคือความสามารถที่คนจะพึ่งตนเองและควบคุมตนเองได้ ซึ่งประกอบด้วย 5 สิ่ง ซึ่งแต่ละสิ่งจะแนะให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาดังนี้

1. ผลของพัฒนาการจะช่วยให้คนมีความรู้สึกไวต่อการที่จะรับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ สามารถจำแนกแยกแยะและสามารถจัดสิ่งเร้าต่าง ๆ ให้เข้าเป็นระบบระเบียบ การจัดการศึกษาเพื่อสนองพัฒนาการนี้ ควรช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ช่วยให้นักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ รู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี อะไรควร และอะไรไม่ควร นั่นคือจัดการศึกษาเพื่อให้มีความไวต่อสิ่งต่าง ๆ รอบข้างมากขึ้น

2. คนยังมีพัฒนาการขึ้น จะยิ่งมีความสามารถเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้นในการจัดการศึกษาควรมีการวางเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความรู้ความสามารถ

3. เด็กยิ่งโตขึ้น มีพัฒนาการมากขึ้น ยิ่งสามารถทำสิ่งยาก ๆ ได้ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ แต่การที่เด็กจะมีพัฒนาการต่อไปได้นั้น จะต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยส่งเสริม ดังนั้น จึงถือว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะช่วยจัดสภาพการซึ่งช่วยย้วยุ้ทำหายความสามารถของเด็กช่วยให้เด็กรู้จักคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ

4. พัฒนาการคือความสามารถที่คนจะเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีตกับปัจจุบัน ฉะนั้นในการจัดการศึกษาควรช่วยให้เด็กได้ตระหนักถึงสัมพันธภาพระหว่างตัวเองกับคนอื่น ๆ ในสังคม รู้จักเชื่อมโยงเหตุการณ์ของสังคมในอดีตกับปัจจุบัน

5. พัฒนาการจะช่วยให้คนสามารถควบคุมสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาซึ่งความรู้สึกเป็นอิสระจากวัยเด็กจนถึงมีวุฒิภาวะ เด็กเรียนรู้ที่จะควบคุมสิ่งต่าง ๆ ทั้งภายในตัวเองและสิ่งแวดล้อมรอบข้างเมื่อใดก็ตามที่เราสามารถควบคุมสิ่งต่าง ๆ ได้ เมื่อนั้นเราจะรู้สึกเป็นอิสระและสามารถพึ่งตนเองได้

พรรณิ ช. เจนจิต (2538) ยังได้กล่าวว่าพัฒนาการเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาโดยเห็นว่าการบวนการของพัฒนาการในแต่ละวัยนั้นจะประกอบไปด้วยการเรียนรู้เกี่ยวกับงานชนิดต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า “งานพัฒนาการ” (Development Tasks) ซึ่งงานพัฒนาการเกิดขึ้นในวัยต่าง ๆ เป็นปกติธรรมดา เช่น เด็กเล็กรู้จักเดิน พูด ควบคุมการขับถ่าย เมื่อโตขึ้นเด็กต้องรู้จักอ่าน เขียน คิดในขั้นต่าง ๆ ของชีวิต ถ้าประสบความสำเร็จก็มีความสุขและนำไปสู่ความสำเร็จ “งานพัฒนาการ” ขึ้นสูงต่อไป ถ้าล้มเหลวทำไม่ได้ก็จะนำไปสู่ความผิดหวัง ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมและมีผลต่องานพัฒนาการในระยะหลัง ๆ ได้ เสนองานประจำวัยในช่วงของวัยรุ่นไว้ดังนี้

วัยรุ่นตอนต้นและตอนปลาย

1. สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีและเหมาะสมกับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันได้ ทั้งที่เป็นเพศเดียวกันและต่างเพศ
2. สามารถแสดงบทบาททางสังคมได้เหมาะสมกับเพศของตน
3. ยอมรับสภาพร่างกายของตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้เป็นอย่างดี ตลอดจนรู้จักระวังรักษาสุขภาพของตนเองได้
4. รู้จักควบคุมอารมณ์ได้
5. มีความมั่นใจเกี่ยวกับเรื่องการใช้จ่าย รู้จักรับผิดชอบต่อการเงิน การใช้จ่ายของตนเองได้เป็นอย่างดี
6. มีการคบเพื่อนต่างเพศ
7. มีการเลือกและเตรียมตัวเพื่ออาชีพ

8. มีการเตรียมตัวเพื่อการแต่งงานและการมีครอบครัว

9. เริ่มเตรียมตัวที่จะเป็นพลเมืองดีโดยการหาทักษะในการใช้ภาษา การสื่อความหมาย การหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น กฎหมาย รัฐบาล เศรษฐกิจและสังคม

10. มีความต้องการและรู้จักพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม โดยส่วนรวม

11. มีความรู้สึกและความเข้าใจในเรื่องค่านิยม ตลอดจนรู้จักตัดสินใจเลือกเอาค่านิยมและมาตรฐานที่ตนควรยึดถือเป็นหลักเป็นแนวทางในชีวิต

นอกจากนี้ พรณี ช. เจนจิต (2538) ยังได้สรุป คุณลักษณะของพัฒนาการการในช่วงวัยรุ่นไว้ดังนี้

พัฒนาการทางจิต-สังคม (Psychosocial Development) อยู่ในขั้น Identity VS. Identity Confusion กำเนิดถึงบทบาททางเพศ และการเลือกอาชีพ สถานภาพของความแตกต่างทางด้านเอกลักษณ์จะเห็น ได้ชัดเจนมากในช่วงนี้

พัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Development) อยู่ในขั้น Formal Operation มีความสามารถทางสมองเพิ่มมากขึ้น เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมและทดสอบสมมติฐานได้

พัฒนาการทางจริยธรรม (Moral Development) อยู่ในระดับConvention จะมีความเข้าใจกฎเกณฑ์ในลักษณะที่ว่าเกิดจากข้อตกลงซึ่งกันและกันเพิ่มขึ้น และพร้อมที่จะปฏิบัติตาม

สิ่งที่พึงจดจำเกี่ยวกับลักษณะทั่ว ๆ ไป ความสำเร็จด้านวุฒิภาวะทางเพศมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมในหลาย ๆ ลักษณะให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนและปฏิกิริยาจากกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ให้ความสนใจกับอนาคตว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นเมื่อเรียนจบ โดยเฉพาะผู้ที่มิได้คิดที่จะเรียนต่อเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของความสามารถในการเรียนและระดับคะแนนสำหรับการประกอบอาชีพได้อาชีพและตระหนักถึงความสำคัญของแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตนมุ่งหวังไว้ ตามลักษณะความต้องการของตนเอง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์

พรรณิ ช. เจนจิต (2541) ได้รวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ไว้ดังนี้

ทฤษฎีของ William James

William James (1986 อ้างใน พรรณิ ช. เจนจิต, 2541) เป็นนักจิตวิทยาคนแรกที่ได้อธิบายความหมายของคำว่าตน ให้เป็นที่เข้าใจโดยได้อธิบายว่า อัตมโนทัศน์เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หรือการยอมรับตนเอง ซึ่งการแสดงตน ซึ่งประกอบไปด้วย ฉันทหมายถึง ตน เป็นผู้แสดงและ ตัวฉันทหมายถึง ตนเป็น ผู้ถูกกระทำโดยเขาได้มองตนเองในลักษณะตนเป็นผู้ถูกกระทำโดยเขาได้สร้าง “กฎของเจมส์” (James Law-1980) เพื่ออธิบายการแสดงพฤติกรรมของคนว่า พฤติกรรมที่ตนแสดงออกมาจะเป็นผู้ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเอง จากการที่ ได้รับหรือไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อื่นซึ่งก็คือคนจะประเมินคุณค่าของตนจากท่าทีที่ผู้อื่นให้การยอมรับหรือไม่

ทฤษฎีของ Cooley

Cooley (1986 อ้างใน พรรณิ ช. เจนจิต, 2541) ได้ให้ความสำคัญกับบุคคลมากกว่าสังคม แต่ทั้งบุคคลและสังคมต่างก็มีอิทธิพลต่อกัน การให้คำนิยามคำว่า “ตน” ไว้ว่า บุคคลจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นเช่นไรนั้น ขึ้นอยู่กับการตีความของผู้อื่นต่อปฏิกริยาต่าง ๆ ที่ผู้อื่นมีต่อตน โดยเฉพาะบุคคลที่มีความสำคัญต่อชีวิตเขาและ Cooley ได้สร้างทฤษฎีกระจกส่องตน (Looking-glass self) ซึ่งหมายถึงอัตมโนทัศน์ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อที่ว่าคนอื่น ๆ คิดอย่างไรกับตนกระจกจะสะท้อนให้เห็นภาพคนอื่นว่าคิดอย่างไรหรือประเมินว่าเป็นอย่างไร การปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างจะเป็นเหมือนกระจกซึ่งทำให้ได้ข้อมูลนำมาประเมินตนเอง อัตมโนทัศน์จึงเกิดขึ้นจากการลองผิดลองถูก ซึ่งมาจากการเรียนรู้ โดยเขาพยายามอธิบายเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ ของแต่ละคนที่มีต่อตนเอง เนื่องจากสัมพันธ์ภาพของสังคม และจากการตีความพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลรอบข้าง ดังนั้นตนและสังคมต่างก็มีอิทธิพลต่อกัน หรือสรุปได้ว่าอัตมโนทัศน์เกิดจากการมองของผู้อื่นหรือจากการที่เราคิดว่าคนอื่นคิดอย่างไรเกี่ยวกับตัวเรา

ทฤษฎี Lewin

Lewin (1986 อ้างใน พรณี ข. เจนจิต, 2541) เป็นคนแรกที่เริ่มใช้คำว่า Field Theory ซึ่งเป็นทฤษฎีทางฟิสิกส์ที่หมายถึงสนามของแรง Lewin จึงมองพฤติกรรมของบุคคลเป็นลักษณะของแรงเช่นกัน ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมของบุคคลจะแสดงออกมาในลักษณะที่เป็นแรง คือมีพลังและทิศทาง โดยเขาได้อธิบายว่าการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ใดก็ตาม จะต้องรู้ทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับบุคคลนั้นในช่วงเวลานั้น เพราะบุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนตามสิ่งที่ตนรับรู้ โดยสรุปได้ว่า Lewin จะมองเห็นว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่เขารับรู้ภายในแควดของชีวิต โดยสิ่งแควดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคคล และบุคคลมีอิทธิพลต่อสิ่งแควดล้อมเช่นกัน

กล่าวโดยสรุปคือ บุคคลจะประเมินตนเองว่าพฤติกรรมของตนที่แสดงออกมาได้รับการยอมรับหรือประสบความสำเร็จอย่างไร โดยการรับรู้จากพฤติกรรมการตอบสนองจากบุคคลรอบข้าง ซึ่งเป็นการประเมินจากตนเองจากผู้อื่น

นอกจากนี้ผู้ที่ได้รวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ดังนี้

ทฤษฎีของ Sullivan

Sullivan (1935 อ้างใน เบญจมาศน์ โปธิ์น้อย, 2531) เป็นจิตแพทย์ผู้ยิ่งใหญ่ถึงความสำคัญในเรื่องวิธีการที่เด็กรับรู้สิ่งแควดล้อมและนำความรู้ที่นั่นมาปรับใช้กับตนเองตามความเชื่อของซัลลิแวนนั้นมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาจะมีความสามารถในการเรียนรู้ที่จะสร้าง “ตน” สำหรับตนเองและการสร้างจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กเมื่อแรกกำเนิดนั่นเอง

ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนา “ตน” ของ Sullivan ก็คือการชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขั้นต้นระหว่างเด็กกับมารดาหรือบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อการเลี้ยงดูเด็กพวกเหล่านี้จะเป็นผู้ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจให้แก่เด็กอย่างมาก และถ้าเด็กคนไหน “ขาด” สิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างสร้างความเชื่อมั่นในตนเองในวัยเด็กไปแล้ว จะไม่สามารถหาสิ่งใดมาทดแทนได้ในการพัฒนาขั้นต่อไป กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีนี้เชื่อถึงความสัมพันธ์ของเด็กที่มีต่อสิ่งแควดล้อมและสังคมว่าจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางจิตใจเด็กเป็นอย่างมาก

ทฤษฎีของ Combs และ Snygg

Combs and Snygg (1935 อ้างใน เบญจมาศน์ โพธิ์น้อย, 2531) เป็นนักจิตวิทยาที่เน้นในความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมของคน สิ่งแวดล้อมและภาวะปัจจุบัน เขากล่าวว่าการรับรู้ของมนุษย์ที่สำคัญที่สุดคือ การรับรู้ในแง่ที่เป็นความเห็นของบุคคลนั้น และการที่จะเข้าใจในแง่ของบุคคลผู้นั้น เป็นราย ๆ ไป กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เราจำเป็นต้องมองโลกในแง่ของนาย ก. เพื่อที่เข้าใจนาย ก. เราไม่อาจเข้าใจพฤติกรรมนาย ก. โดยการมองจากแง่ของบุคคลอื่น เช่น พ่อ แม่ หรือครูบาอาจารย์ เพื่อนฝูงของเขาได้เลย การรับรู้ของนาย ก. จะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดประการเดียวที่จะก่อให้เกิด พฤติกรรม การตัดสินใจและการกระทำอื่นๆ ของเขา และเขายังกล่าวต่อไปด้วยว่า “ตน” ของบุคคลจะเปลี่ยนไปตามสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์นั้น

กล่าวโดยสรุปทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าการรับรู้ของบุคคลมีบทบาทสำคัญในการบังคับพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ตนต้องการและการรับรู้ที่สำคัญที่สุดคือการรับรู้ในแง่ที่เป็นความคิดเห็นของบุคคลนั้น ดังนั้นบุคคลทุกคนกล่าวได้ว่าจะกระทำพฤติกรรมที่เขาคิดว่าดีที่สุดสำหรับตัวเขา และการเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลจะต้องเปลี่ยนการรับรู้ของบุคคลนั้นเป็นอันดับแรกโดยมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือติดต่อกับบุคคลอื่น

ทฤษฎีของ Diamond

Solomon Diamond (1935 อ้างใน เบญจมาศน์ โพธิ์น้อย, 2531) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลนั้นเกิดจากที่ “ตน” พยายามเรียนรู้หรือเข้าใจตนเองให้มากที่สุด และในขณะที่เดียวกันก็จะพยายามป้องกันตนเองจากความกดดันต่าง ๆ หรือจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งลักษณะ 2 ประการนี้จะเกิดขึ้นกับบุคคลตลอดเวลาในทุกช่วงของการมีชีวิตอยู่ กล่าวคือ บุคคลจะต้อง ค้นพบลักษณะหรือความรู้ที่เกี่ยวกับตนเองใหม่ ๆ อยู่เสมอ และจากความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับ “ตน” นี้เองจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่ “ตน” อาจต่อต้านสิ่งนั้นเพื่อดำรง “ตน” เอาไว้

ความเชื่อของ Diamond นั้นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้หรือเข้าใจตนเองของ “คน” นั้น มีอยู่ 2 วิธีคือ

1. จากรูปร่างหรือสรีรวิทยาของผู้นั้น
2. จากรูปร่างลอกแบบหรือเลียนแบบบุคคลที่ตนบูชา

การเรียนรู้หรือเข้าใจตนเองจากรูปร่างลักษณะภายนอกนั้น นับเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไปจนตลอดชีวิต นั่นคือ เมื่อแรกเกิดทารกจะค่อย ๆ รู้จักอวัยวะต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นตัวตนมากขึ้นเรื่อย ๆ เด็กจะเริ่มแยกว่าสิ่งใดเป็น “ของเรา” และสิ่งใดเป็นสิ่งแวดล้อม ลักษณะการเรียนรู้นี้จะเพิ่มมากขึ้น จนเด็กสามารถและเข้าใจคำว่า อะไรคือฉัน อะไรคือเธอ ของฉัน และไม่ใช่ของฉัน เป็นต้น ยิ่งกว่านั้นรูปร่างหน้าตาจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น การปรากฏทางกายจะมีผลกระทบต่อกระเทือนโดยตรงกับ “คน” ของบุคคล เขาจะรู้สึกตื่นตาตื่นใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเขา ความรู้สึกเป็นสาวหรือเป็นหนุ่มจะมีผลต่อการมองดู “คน” โดยตรง แต่เมื่อเข้าสู่วัยกลางคนทั้งชายและหญิงก็จะมีผลกระทบต่อทางด้านจิตใจมากกว่า ซึ่งความรู้สึกนี้จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาโดยตรง จึงอาจกล่าวได้ว่าบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในวัยเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ หรือวัยชราก็ตาม ลักษณะจิตใจหรือ “คน” จะขึ้นอยู่กับสภาพทางร่างกายของบุคคล

นอกจากนั้นการลอกหรือเลียนแบบบุคคลที่เรานิยมชมชื่น ก็มีผลให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลง “คน” อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเกิดจากการสังเกตการกระทำของผู้อื่นที่ทำหน้าที่คล้ายกระจกเงาให้เราเลียนแบบ การเลียนแบบจะเกิดขึ้นตลอดชีวิตเช่นเดียวกัน แต่จะเกิดเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็กเล็ก ๆ ที่พยายามเลียนแบบบิดามารดาที่เป็นเพศเดียวกันกับตน

กล่าวโดยสรุป Diamond มีความเชื่อว่า “คน” ของบุคคลจะพยายามเรียนรู้หรือเข้าใจตนเองอาจจะ โดยการเรียนรู้เกี่ยวกับสรีรวิทยาของตน หรือเกิดจากการเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยมบูชา ในขณะเดียวกันก็จะพยายามป้องกันตนเองจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ของ “คน”

ทฤษฎีของ Freud

Sigmond Freud (1927 อ้างใน เอกสารการสอนชุดจิตวิทยาทั่วไป, 2541) ให้ทัศนะว่า “คน” ประกอบขึ้นด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วน คือส่วนที่เรียกว่าอิด (id) ซึ่งแก่นของชีววิทยา (Biological Core) ของคน ได้แก่ความต้องการหรือแรงผลักดันต่าง ๆ ของบุคคล ส่วนที่สองคืออีโก้ (Ego) หรือตัวกลาง (Mediator) ที่พยายามปรองดองความต้องการของสังคมกับความต้องการหรือแรงผลักดันของบุคคล และส่วนที่สามคือซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) หรือมโนธรรมทางสังคม (Social Conscience) ซึ่งจะทำหน้าที่ควบคุมแรงกระตุ้นต่าง ๆ ที่เกิดจากแรงผลักดันของความต้องการทั้งหลาย แต่สิ่งที่สำคัญสำหรับทฤษฎีนี้ก็คือ สังคมหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมมักจะขัดแย้งกับความต้องการของตนเองและเป็นอุปสรรคต่อการแสวงหาความสุขอยู่เสมอ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนกับเด็ก

กล่าวโดยสรุป ส่วนประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลในด้านการแสดงออกของบุคลิกภาพที่ต่างกัน คือถ้าบุคคลแสดงออกตามอีโก้ จะเป็นลักษณะพฤติกรรมที่คนในสังคมยอมรับ บุคคลนั้นจะไม่มีปัญหาด้านบุคลิกภาพ แต่ถ้าบุคคลไม่สนใจต่อซูเปอร์อีโก้ และแสดงอิচ্ছาเป็นความต้องการส่วนลึกของตนออกมา คนที่มีความสัมพันธ์ด้วยก็จะเกิดความไม่พึงพอใจและไม่ยอมรับ ก็มักจะเกิดลักษณะบุคลิกภาพที่มีปัญหา มีความขัดแย้งในบทบาทของตน

องค์ประกอบของอัตมโนทัศน์

พรณี ช. เจนจิต (2540) ได้กล่าวถึงส่วนสำคัญของบุคลิกภาพว่าประกอบไปด้วยอัตมโนทัศน์และลักษณะต่าง ๆ ซึ่งอัตมโนทัศน์นั้นหมายถึง ความรู้สึกลึกซึ้งที่แต่ละคนมีต่อตนเอง มี 2 ลักษณะ คือ

1. คนที่เป็นจริง (Real self-concept) เป็นความรู้สึกว่าตัวเองคือใคร เป็นอย่างไร เปรียบเสมือนภาพสะท้อนของตนเอง (Mirror image) ซึ่งมีตัวกำหนดคือ การแสดงบทบาทของตนเอง การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ

2. คนในอุดมคติ (Ideal self-concept) เป็นสิ่งที่ผู้นั้นยึดถืออยากจะเป็น

อัตมโนทัศน์แต่ละชนิดจะมีองค์ประกอบด้านร่างกายและด้านจิตวิทยา

ทางด้านร่างกาย (Physical) ประกอบด้วย แนวความคิด ที่เกี่ยวกับลักษณะทางร่างกาย ความเหมาะสมทางเรื่องเพศ ความสำคัญทางร่างกายในการแสดงพฤติกรรมและความรู้สึก ภาควิชาจิตวิทยาในร่างกายของตนเองว่าเป็นที่สนใจของผู้อื่น

ทางด้านจิตวิทยา (Psychological) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องอารมณ์ ความรู้สึก เช่น ความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถหรือ ไร้ความสามารถการมองเห็นคุณค่าในตนเองตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นครั้งแรก ๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แยกออกจากกันแต่เมื่อเติบโตขึ้นสิ่งเหล่านี้จะค่อย ๆ ผสมกลมกลืนเข้ามา

นอกจากนี้ Rogers (1961 อ้างใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2546) ได้ให้ความหมายตัวตน คือ กระบวนการ ที่มีระบบระเบียบซึ่งประกอบด้วย การรับรู้และความเชื่อเกี่ยวกับตนเองของแต่ละบุคคล และเรียกกระบวนการที่บุคคลรับรู้ตนเองว่า การมองตนเองหรือ อัตมโนทัศน์ (self-concept) ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์และการปฏิบัติของบุคคลเอง คนที่มีการปรับตัวได้ดีย่อมมีการแสดงออกถึงการปรับปรุงการมองตนเอง ทำให้ประสบการณ์มีความสอดคล้องไปกันได้กับการมองตนเอง ส่วนคนที่มองตนเองแบบยึดแน่น ไม่มีการยืดหยุ่น หรือปรับปรุงก็จะมี ความสอดคล้องกันระหว่างการมองตนเองกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น จึงเป็นผลให้บุคคลนั้น ไม่สามารถปรับตัวกับสภาพความเป็นจริงได้

องค์ประกอบของ “อัตตา” เป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ตนตามสภาพความเป็นจริง (Real self) เป็นลักษณะของบุคคลที่ปรากฏออกมา รวมถึงทัศนคติ ความรู้สึกว่าตนคือใคร เป็นอย่างไร ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของตนเองตามสภาพที่เป็นจริง

2. ตนในอุดมคติ (Ideal Self) เป็นความนึกคิดที่ตนอยากจะเป็นรวมถึงทัศนคติความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ตนเองว่าเป็นคนในอุดมคติอย่างไร

องค์ประกอบของ “อัตตา” ตามแนวคิดของ Roger จะแยกเป็นส่วนที่จะอยู่ในสภาพความเป็นจริง และส่วนที่อยู่ในอุดมคติ Rogers ไม่สนใจที่จะแยก “อัตตา” เป็นส่วนของการประเมินค่า แต่จะเน้นความสำคัญของความรู้สึกของบุคคลที่ต้องการให้คนอื่นเห็นคุณค่าและยอมรับ เพราะเมื่อ

เขาได้รับความรู้สึกเช่นนั้นแล้วเขาจะสามารถยอมรับและเห็นคุณค่าในตัวเองได้ ซึ่งต่างจาก Siann และ Lovell ซึ่งได้ให้ความสำคัญแยกองค์ประกอบของ “อัตตา” ในการประเมินดังนี้

Siann (1981 อ้างใน สกฤณา ถาวรกาญจน์, 2543) ได้กล่าวถึง “อัตตา” ว่าเป็นผลรวมของทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นตัวบุคคล จะรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ระบบความคิด ทักษะคิคุณค่าและสิ่งแวดล้อมทั้งหมดภายในตัวบุคคล จากแนวความคิดนี้ Siann ได้แบ่ง “อัตตา” เป็นสองส่วน คือ

1. อัตมโนทัศน์ (Self Concept) หมายถึงความคิดเกี่ยวกับตนเอง คิดว่าตนเองเป็นอย่างไร เป็นส่วนของการคิดเกี่ยวกับภาพรวมของตนเอง (Self Picture)

2. คุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นส่วนของการรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง จากที่เราคิดว่าเป็นอย่างไร จากนั้นจะเป็นการประเมินคุณค่า เช่น ความรู้สึกว่าคุณค่าหรือไม่เป็นส่วนของความมีคุณค่าของภาพรวมของตน

Lovell (1980 อ้างใน สกฤณา ถาวรกาญจน์, 2543) ได้แบ่งองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์เป็น 3 ส่วนคือ

1. ภาพลักษณ์แห่งตน (Self Image) เป็นลักษณะของบุคคลที่ปรากฏออกมาในช่วงแรกของชีวิต บุคคลจะได้ภาพลักษณ์จากบุคคลอื่น โดยเฉพาะ จากพ่อแม่ ครอบครัว และเพื่อน ๆ ตามลำดับ Lovell เรียกภาพลักษณ์แห่งตนว่าเป็นตนตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ปรากฏออกมาให้เห็นจริง

2. ตนในอุดมคติ (Ideal Self) เป็นภาพที่บุคคลต้องการจะเป็น ตนในอุดมคตินี้มีจุดเริ่มจากการมีบุคคลอื่น ๆ เป็นแบบอย่าง และจะสร้างแบบอย่างของตนขึ้นมา (Model Self) ในเด็กเล็กจะมีแบบอย่างของตนเองโดยเริ่มจากพ่อแม่ หรือคนใกล้ชิด ในช่วงวัยรุ่น เด็กจะมีแบบอย่างที่ได้มาจากนักกีฬาเด่น ๆ นักแสดง หรือบุคคลยอดนิยม ส่วนวัยผู้ใหญ่แบบอย่างจะเป็นไปตามจินตนาการของบุคคลที่ประสบความสำเร็จ

3. คุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ตนในอุดมคติจะเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินคุณค่าในตนเอง คุณค่าในตนเองจะเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างภาพลักษณ์แห่งตนกับตนในอุดมคติ ถ้าใกล้กันมากจะมีคุณค่าในตนเองสูง และถ้าแตกต่างกันมาก

คุณค่าในตนจะต่ำ บุคคลที่มีคุณค่าในตนต่ำจะเป็นคนที่มีความวิตกกังวลสูง รู้สึกไม่ปลอดภัย และสุขภาพจิตไม่ดี

จากการแบ่งองค์ประกอบของ “อัตตา” ตามแนวคิดของ Rogers, Siann และ Lovell จะเห็นว่า ทั้ง 3 แนวคิดมีความสอดคล้องและคาบเกี่ยวกัน และเป็นส่วนประกอบด้วยการรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง เกิดเป็นความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองและความรู้สึกนึกคิดที่ตนปรารถนาที่จะเป็น ซึ่งความปรารถนานี้ บางส่วนอาจจะเป็นจริงแล้ว และบางส่วนยังไม่เป็นจริง ความรู้สึกนึกคิดทั้งสองประการนี้จะทำให้บุคคลเกิดการประเมินตนเองเกิดเป็นความรู้สึกต่อคุณค่าของตนเอง

ตัวกำหนดอัตมโนทัศน์

พรรณี ช. เจนจิต (2538) กล่าวไว้ว่า แหล่งสำคัญซึ่งเป็นตัวกำหนดอัตมโนทัศน์คือ

1. ครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาอัตมโนทัศน์ เริ่มมาจากครอบครัว บุคคลรอบข้างซึ่งมีความสำคัญต่อเด็ก ล้วนมีอิทธิพลต่อเจตคติที่เด็กมีต่อตนเองไม่ว่าจะทางบวกหรือทางลบ

2. อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม บุคคลสำคัญรอบ ๆ ตัวเด็ก เช่น ครู เพื่อน มีส่วนสำคัญในการสร้าง อัตมโนทัศน์ ยิ่งเติบโตเป็นวัยรุ่นอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมก็จะมีตามไปด้วยซึ่งจะรวมทั้งค่านิยมทางสังคมและเจตคติ

พัฒนาการด้านอัตมโนทัศน์

Erikson (1959 อ้างในสฤณาถาวรการณ์, 2543) ได้กล่าววว่าประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้อื่นในช่วงวัยเด็ก จะเป็นพื้นฐานสำคัญของการเข้าใจตนเองจะเห็นได้ชัดในช่วงวัยรุ่น โดยเน้นว่าเด็กจะแสวงหาเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์โดยแบ่งพัฒนาการทางจิตสังคมไว้ 5 ขั้นสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ-ความไม่ไว้วางใจ (Trust VS. Mistrust) วัยนี้เด็กยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ในขั้นนี้เด็กจะพัฒนาความไว้วางใจต่อตนเองและต่อผู้อื่น ซึ่งความรู้สึกจะคงเส้นคงวาถ้าได้รับการตอบสนองโดยสัมพันธ์ภาพของพ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าได้รับการตอบสนอง

อย่างเหมาะสม จะทำให้พัฒนาความไว้วางใจและเป็นรากฐานของความเป็นเอกลักษณ์ รู้สึกว่าตนเองเป็นผู้มีความสามารถ พึ่งตนเองได้ แต่ถ้าได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ไม่คงเส้นคงวา จะพัฒนาความไม่ไว้วางใจต่อตนเองและผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเอง-ความไม่มั่นใจในตนเอง (Autonomy VS. Doubt) เป็นวันที่มีการพัฒนาด้านกล้ามเนื้อ การให้เกิดความสมดุลระหว่างการเลี้ยงดูแบบปกป้องทะนุถนอมกับการเลี้ยงดูแบบไม่เอาใจใส่ ถ้าให้เด็กได้ทำตามความสามารถของเด็กก็จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ถ้าพ่อแม่ไม่ให้โอกาสเด็ก เด็กจะเกิดความสงสัยในความสามารถของตนเกิดความไม่มั่นใจในตนเอง

ขั้นที่ 3 ความคิดริเริ่ม-ความรู้สึกผิด (Initiative VS. Guilt) การริเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ถ้าเด็กได้มีอิสระในการที่จะคิดทำกิจกรรมต่าง ๆ เด็กจะมีแนวโน้มที่จะศึกษา ค้นคว้า สำรวจ แต่หากผู้ใหญ่เข้มงวดกับการกระทำ ไม่เปิดโอกาสให้ซักถามจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกผิดในการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

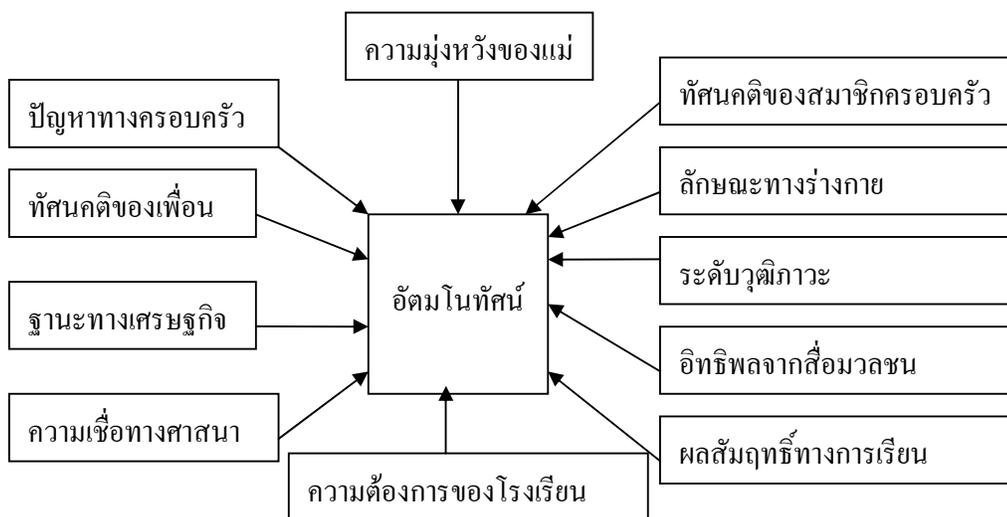
ขั้นที่ 4 ความขยันหมั่นเพียร-ความรู้สึกต่ำต้อย (Industry VS. Inferiority) เด็กเข้าสู่วัยเรียน ถ้าได้รับการกระตุ้น ให้กำลังใจ ให้คำชมเชย เด็กจะเกิดความพยายาม แต่ถ้าเด็กทำสิ่งใดขึ้นมาแล้วผู้ใหญ่ไม่ให้ความสนใจเห็นว่าน่าเบื่อเด็กจะพัฒนาความรู้สึกต่ำต้อย

ขั้นที่ 5 ความเป็นเอกลักษณ์-ความสับสนในบทบาท (Identity VS. Role Confusion) เป็นวัยที่เด็กค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง ถ้าเด็กค้นพบตนเองก็จะสามารถแสดงบทบาทของตนได้อย่างถูกต้อง แต่ถ้าเด็กหาตนเองไม่พบจะเกิดความสับสนในบทบาท

จากขั้นตอนการพัฒนาดังกล่าวจะคำนึงถึงสภาพจิต-สังคม ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และการที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับตนเอง โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่นเด็กจะพยายามค้นหาตัวเองเพื่อเห็นภาพตนเองและกำหนดชีวิตของตนเอง การค้นหาตนเองหรือ การแสวงหาเอกลักษณ์แห่งตน คือการพยายามจะตอบคำถามว่า ฉันคือใคร ฉันต้องการอะไร มีความสามารถอะไรเพียงใด มีความเชื่อหรือยึดมั่นในสิ่งใดอย่างไรหรือจะดำเนินชีวิตตนเองต่อไปอย่างไร หรือจะเลือกอาชีพอะไร การพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนนี้จะเกิดขึ้นเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับพัฒนาในขั้นต้น ๆว่า ได้ผ่านวิกฤตขัดแย้งต่าง ๆ มาได้ด้วยดีหรือไม่ ถ้าเด็กผ่านวิกฤตขัดแย้งในระยะต้นมาด้วยดี จะมีส่วนช่วย

ให้เด็กค้นพบตัวเองและเห็นภาพตัวเองได้เร็ว และสามารถกำหนดแนวทางชีวิตได้ ในทางตรงข้าม ถ้าหากเด็กมีพื้นฐานการพัฒนาในระยะวัยต้น ๆ ไม่ดีก็จะเป็นต้นเหตุของความสับสนในบทบาทของตนเอง

Hurlock (1967: 707-708) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เช่น ความมุ่งหวังของพ่อแม่ ทัศนคติของสมาชิกภายในครอบครัว ลักษณะทางร่างกาย ระดับวุฒิภาวะ อิทธิพลจากสื่อมวลชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการของโรงเรียน ความเชื่อทางศาสนา ฐานะเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว ทัศนคติของเพื่อน ซึ่งแสดงไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตมโนทัศน์

ที่มา: Hurlock (1967: 707-708)

Sullivan (1935 อ้างใน สกฤณา อวารกาญจน์, 2543: 30) เรียกพัฒนาการแบบนี้ว่าเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองโดยมีผู้อื่นเป็นกระแจะงานนั้นหมายความว่าบุคคลจะมีอัตมโนทัศน์เป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับความคิดเห็นจากพฤติกรรมที่ผู้อื่นแสดงต่อเขา บุคคลอาจจะสังเกตพฤติกรรมของตนเองด้วยวิถีทางแบบเดียวกับที่ผู้อื่นกระทำ และจะสร้างเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อย่างไรก็ตาม บุคคลเลือกรับรู้ประสบการณ์ที่ตรงกับอัตมโนทัศน์ในปัจจุบันของตนตามความต้องการ ค่านิยม และความเชื่อ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการรับรู้ของบุคคล บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามที่ตนเองเชื่อว่าเป็นจริง เมื่อการรับรู้เกิดขึ้นและถูกรวมเข้าไปในระบบของตนแล้วก็ยากที่จะมีการเปลี่ยนแปลงได้

ดังนั้นอัตมโนทัศน์จึงเป็นปัจจัยหลักที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามระดับวุฒิภาวะ และสิ่งแวดล้อม เปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา สถานการณ์และบทบาทในสังคมของบุคคลนั้น เป็นกลไกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของอัตมโนทัศน์จะเกี่ยวกับการเจริญเติบโต และการเปลี่ยนแปลงในร่างกาย ด้านความรู้สึก ความเข้าใจ และความสนใจ ซึ่งเกิดภายในจิตใจหรือจากประสบการณ์

พรณี ข. เชนจิต (2538: 601-606) กล่าวว่าเด็กที่มีอัตมโนทัศน์ทางบวก รู้ว่าตนเองเป็นผู้ที่มีความสามารถ มักจะเป็นผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ในทางตรงข้ามเด็กที่มีอัตมโนทัศน์ทางลบ มักจะเป็นผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการเรียน ดังนั้นอัตมโนทัศน์จึงเป็นตัวที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียน ซึ่งเด็กที่มีอัตมโนทัศน์ทางบวก มีลักษณะมั่นใจในตนเอง ยอมรับตนเอง เข้าใจในความสามารถตนเอง และเห็นคุณค่าของตนเอง ครูมีส่วนที่จะช่วยพัฒนาอัตมโนทัศน์ตรงตามสภาพที่เป็นจริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง ยอมรับนับถือความสามารถของตน ซึ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การพัฒนาอัตมโนทัศน์และการมองเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนต่อไป

การประเมินอัตมโนทัศน์ต่าง ๆ

Fitts 1996 (อ้างถึงใน สกฤณา อวารกาญจน์, 2543: 25) ได้กล่าวถึง ลักษณะของอัตมโนทัศน์ โดยพิจารณาจาก 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. พิจารณาโดยใช้ตนเองเป็นเกณฑ์ (Internal frame of reference) ซึ่งประกอบด้วย

1.1 อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นคนอย่างไร เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ถามว่า “ฉันเป็นอะไร”

1.2 อัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเอง (Self-satisfaction) หมายถึงความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ถามว่า “ฉันมีความรู้สึกเกี่ยวกับตัวฉันอย่างไร”

1.3 อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การรับรู้และความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ของตนเอง เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ถามว่า “ฉันประพฤติอย่างไร”

อัตมโนทัศน์ทั้ง 3 ด้านนี้แสดงถึงความคิดเห็น การยอมรับและการประเมินตนเองโดยพิจารณาจากตนเองเป็นเกณฑ์

2. พิจารณาโดยใช้คนอื่นเป็นเกณฑ์ (External frame of reference) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเอง เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของร่างกายทางเพศ สุขภาพ ความสามารถและทักษะ

2.2 อัตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยา (Moral-ethical self) หมายถึงความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม ความสัมพันธ์ที่มีต่อศาสนา ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดีหรือเลว และความพึงพอใจในศาสนาของตน

2.3 อัตมโนทัศน์ด้านส่วนตัว (Personal self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกมั่นใจในตนเองและประเมินค่าบุคลิกภาพของตนเองโดยไม่รวมลักษณะทางด้านร่างกายและความสัมพันธ์กับผู้อื่น

2.4 อัตมโนทัศน์ด้านครอบครัว (Family self) หมายถึง ความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว เป็นการแสดงถึงการรับรู้ตนเองว่าใกล้ชิดหรือห่างเหินจากครอบครัว

2.5 อัตมโนทัศน์ด้านสังคม (Social self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

อัตมโนทัศน์ทั้ง 5 ด้านนี้ แสดงถึงการยอมรับและการประเมินตนเองจากบุคคลอื่นในสังคม โดยพิจารณาจากคนอื่นเป็นเกณฑ์

แบบทดสอบวัดอัत्मโนทัศน์หลายมิติ

ทฤษฎีเบื้องหลังของการพัฒนาแบบทดสอบวัดอัत्मโนทัศน์หลายมิติโดย Coopersmith (1984 อ้างใน สกฤณา ถาวรกาญจน์, 2543) ได้ทำการศึกษาทฤษฎีของ William James, Colley และ Lewin เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดอัत्मโนทัศน์หลายมิติ (MSCS) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคลจะเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนมองตนเองว่าเป็นเช่นไร คนจะเป็นผู้ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเองจากการที่ได้รับหรือไม่ได้รับความคิดเห็นชอบจากผู้อื่น หรืออีกนัยหนึ่งคนเราจะรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญหรือไม่จากท่าทีที่ผู้อื่นให้การยอมรับหรือไม่ให้การยอมรับและบุคคลจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการตีความของผู้นั้นจากปฏิกิริยาที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง โดยเฉพาะบุคคลที่มีความสำคัญต่อชีวิต

โครงสร้างของแบบทดสอบวัดอัत्मโนทัศน์แบ่งออกเป็น 6 คุณลักษณะ

1. คุณลักษณะด้านสังคม (Social) หมายถึง การประเมินตนเองเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ
2. คุณลักษณะด้านความสามารถ (Competence) หมายถึง การประเมินตนเองเกี่ยวกับทักษะความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในขอบเขตของตน
3. คุณลักษณะด้านความรู้สึก (Affect) หมายถึง การประเมินตนเองเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของตนเองที่มีผลกระทบต่อความรู้สึก
4. คุณลักษณะด้านวิชาการ (Academic) หมายถึง การประเมินตนเองเกี่ยวกับความสามารถ ความสนใจ ความพอใจที่เกี่ยวกับวิชาการโดยรวม
5. คุณลักษณะด้านครอบครัว (Family) หมายถึง การประเมิน ตนเองเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับปกครองและสมาชิกในครอบครัวว่ามีครอบครัวที่มีความใกล้ชิดหรือห่างเหินกัน

6. คุณลักษณะด้านร่างกาย (Physical) หมายถึง การประเมินตนเองเกี่ยวกับลักษณะร่างกาย สุขภาพว่าเป็นอย่างไร และมีเสน่ห์ดึงดูดหรือไม่เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น หรือการรับรู้คนอื่นมองตนเองอย่างไร

สาเหตุที่ แยกโครงสร้างของแบบวัดอัตมโนทัศน์ออกเป็น 6 คุณลักษณะเนื่องจาก คุณลักษณะทั้ง 6 มีความสัมพันธ์ และครอบคลุมลักษณะของบุคคลทั่วไปมีการประเมินตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพราะบุคคลต้องอยู่ภายใต้สภาวะแวดล้อมซึ่งบุคคลไม่สามารถ แยกตัวออกจากสิ่งแวดล้อมได้ โดยแต่คุณลักษณะมีความสัมพันธ์กันและสามารถแยกเป็นอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคล

การศึกษาความมุ่งหวังต่อมีติอนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้นำแบบทดสอบ วัดอัตมโนทัศน์หลายมิติมาประยุกต์ใช้ในการวัดอัตมโนทัศน์ของนิสิตจำนวน 3 ด้านได้แก่ อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย อัตมโนทัศน์ด้านความรู้สึนึกคิด และอัตมโนทัศน์ด้านความสามารถ เนื่องจากอัตมโนทัศน์ทั้ง 3 ด้านนี้จัดเป็นคุณสมบัติของบุคคลในการดำเนินชีวิตที่มีความสุข คือการ มีสุขภาพร่างกายที่ดี การมีความรู้ความสามารถ และการมีสภาพจิตใจที่ดี

แนวคิดด้านความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิต

พจนานุกรม (Long Man Dictionary, 2001: 817) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการใช้ชีวิต คือ แบบแผนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงความคิดและจุดมุ่งหมายในชีวิตของตน

พจนานุกรม (Webster's New Riverside University Dictionary, 2001: 691) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการใช้ชีวิตคือ การดำเนินชีวิตตามแบบเฉพาะของบุคคลหรือกลุ่มรวมถึง พฤติกรรมลักษณะนิสัยที่เป็นแบบเฉพาะของตน

Reimer (1995 อ้างใน ขวัญใจ เกียรติศักดิ์สาร, 2541) ได้กล่าวถึงรูปแบบการดำเนินชีวิต คือรูปแบบเฉพาะของกิจกรรมในแต่ละวันที่แสดงถึงความเป็นตัวคน ๆ นั้น โดยที่รูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลที่ไม่มีใครเหมือน คนแต่ละคนจะเลือกทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ ซึ่งอาจจะมีใครคนอื่น ๆ ทำในสิ่งเหล่านี้เหมือนกันก็เป็นได้ จึงมีคนจำนวนหนึ่งที่มี

รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เหมือน ๆ กัน โดยที่ให้ความสำคัญกับความเป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนใครนั่นเอง

สุมาลี เหลืองดำรงกิจ (2543: 31-34) ได้กล่าวถึงความหมายของรูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง รูปแบบทั่วไปที่ที่เราใช้ชีวิต เป็นการบอกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา บอกลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ของเราและบอกถึงสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบได้แก่

1. กิจกรรม (Activities) เป็นส่วนกำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิตว่าใช้เวลาในการทำอะไร เขาทำงานอดิเรกอะไร สันทนาการและกีฬาชนิดไหนที่เขาฝึกฝน เขาใช้เวลาไปกับสื่อต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด ซ้อมปี่มากน้อยเพียงใด ออกไปนอกบ้านมากน้อยเพียงใด อยู่บ้านมากน้อยเพียงใด เรื่องของสวน รถ การท่องเที่ยว การพบเพื่อน พบญาติ กิจกรรมมีวัตถุประสงค์อะไร และคุณค่าที่เป็นจริงคืออะไร

2. ความสนใจ (Interests) หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าใจ เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ความพอใจ และให้ความสำคัญในสิ่งนั้น เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการดำเนินชีวิต เพราะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้บริโภคที่เขาชอบทั้งในแง่การกระทำในการอ่าน การให้ความสนใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เขาทำเขาอ่าน สนทนาในเรื่องที่เขาสนใจ สื่อมักจะมีการแบ่งกลุ่มเพื่อให้ตรงกับลักษณะความสนใจของผู้บริโภค เช่น เรื่องการเมือง กีฬา งานอดิเรก การท่องเที่ยว และดนตรี เป็นต้น

3. ความคิดเห็น (Opinions) หมายถึง การแสดงออกทางความคิดบนพื้นฐานของค่านิยมที่มีต่อตนเองและต่อสภาพแวดล้อม เช่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ เหตุการณ์ต่าง ๆ บุคคลต่าง ๆ สินค้าต่าง ๆ องค์การต่าง ๆ รัฐบาล นักการเมือง ประกาศ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ความคิดเห็น จะสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ เช่น ประชาชนมีความคิดเห็นกับโสเภณี การทำแท้ง ยาเสพติดอย่างไร

กล่าวโดยสรุปรูปแบบการใช้ชีวิตคือ การดำเนินกิจกรรมต่าง ในแต่ละวันรวมถึงความรู้สึกนึกคิด ความสนใจของตนซึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็น

ถึงรูปแบบเฉพาะในการใช้ชีวิตของตน ซึ่งจะมีความแตกต่างหรืออาจคล้ายคลึงกันกันในแต่ละบุคคลตามประสบการณ์การเรียนรู้และความสนใจของตนเอง การศึกษาในครั้งนี้ได้แบ่งรูปแบบการใช้ชีวิตออกเป็น แบบอย่างผู้มีฐานะดี, แบบเรียบง่ายและแบบทันสมัย แบ่งโดยใช้ลักษณะรูปแบบการใช้ชีวิตตาม 3 องค์ประกอบข้างต้นนี้

รูปแบบการใช้ชีวิตแบบอย่างของผู้มีฐานะดี

YES Magazine (2003) การใช้ชีวิตแบบอย่างของผู้มีฐานะดี จากการรวบรวมข้อมูลผู้มีฐานะดีหมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่ำรวยด้วยเงินทอง หรุษรา สังกัดได้ชัดจากการใช้จ่ายเงิน สิ่งของเครื่องใช้จะต้องมีชื่อและราคาแพง ชื่อเรียกอย่างหนึ่งของผู้มีฐานะดีคือ “ไอโซ” มีความหมายทั้งทางบวกและทางลบดังนี้

ทางบวก หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีชาติตระกูล ร่ำรวยด้วยเงินทอง มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างแก่สังคม

ทางลบ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ไม่รู้จักใช้เงิน ชอบอวดความมั่งคั่งของตน ไม่มีความจริงใจ

กล่าวโดยสรุปคือการใช้ชีวิตแบบอย่างของผู้มีฐานะดีในสังคมจะถูกเรียกว่า “ไอโซ” ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงการเป็นคนมีฐานะร่ำรวย ชอบการใช้ชีวิตแบบหรุษรา และมักมีพฤติกรรมที่สังคมให้ความสนใจเป็นพิเศษ

จากการวิจัยศึกษาพฤติกรรมการใช้ชีวิต การบริโภค ค่านิยม พฤติกรรม และสะท้อนสภาพความเป็นจริงของกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และกลุ่มวัยรุ่นที่ถูกเรียกว่า “ไอโซ” เนื่องจากเด็กวัยรุ่นยุคใหม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมอย่างมาก ทำให้เกิดค่านิยมบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย อาทิเช่น กระเป๋า รองเท้า โทรศัพท์มือถือ หรือแม้แต่ปากกาต้องมีชื่อ และราคาแพง หากเด็กคนใดใช้ของที่มีราคาสูงจะถูกเรียกว่าเป็น “ไอโซ”

ในงานวิจัย ได้ทำการศึกษาวิจัยแบบเจาะลึกในกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 คน อายุเฉลี่ย 18-25 ปี ส่วนใหญ่เป็นนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชนที่มีชื่อเสียงหรือเรียนในต่างประเทศ รวมทั้งบัณฑิตที่เพิ่งจบ โดยพบว่ากิจกรรมและสิ่งที่กลุ่มวัยรุ่นที่มีฐานะ

ร่ำรวยนิยมขึ้นชอบ ต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนเงินมหาศาลในแต่ละเดือน ได้แก่การแต่งรถและการใช้สินค้าราคาแพงต่าง ๆ เป็นต้น

เมื่อศึกษาเจาะลึกในกลุ่ม “ไฮโซ” วัยรุ่นที่นิยมรถแต่ง พบว่ากลุ่มคนพวกนี้จะมีรถอย่างน้อย 2 คัน คือรถบ้านที่ใช้ขับขี่ในเวลาทั่วไปตามปกติ และรถแต่งสำหรับเที่ยวกลางคืน หรือโอกาสพิเศษ รถยนต์ที่ใช้ต้องเป็นยี่ห้อจากยุโรปที่มีราคาสูง จากการสัมภาษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน แห่งหนึ่งพบว่า รถจะกลายเป็นสัญลักษณ์ของผู้เล่น จะสะท้อนถึงรสนิยม ฐานะทางเศรษฐกิจของตน ส่วนใหญ่ขอพ่อแม่จะรับรู้แม้จะไม่สนับสนุน แต่ก็ทำตามใจลูก

ในส่วนการศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับใช้สินค้าประเภทต่างๆ ที่ “ไฮโซ” วัยรุ่นนิยมกัน ทั้งเสื้อผ้า เครื่องประดับ ต้องเป็นสินค้าที่ต้องเป็นราคาแพงจากต่างประเทศ และบางส่วนที่ต้องการความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวต้องเดินทางไปซื้อจากต่างประเทศด้วยตัวเอง รวมทั้งสถานที่สำหรับใช้จ่ายใช้สอยสินค้าฟุ่มเฟือยต้องเป็นห้างสรรพสินค้าเฉพาะจำหน่ายสินค้านำเข้าและมีราคาแพง นอกจากนี้การใช้จ่ายเงินเฉลี่ยเดือนละ 10,000-20,000บาท รวมถึงการมีบัตรเครดิตและบัตรเอทีเอ็มหรือถ้าเงินใช้จ่ายไม่พอก็ขอพ่อแม่เพิ่ม

กล่าวโดยสรุปรูปแบบการใช้ชีวิตแบบอย่างของผู้มีฐานะดีนั้นถูกกำหนดจากกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ เช่น การเลือกซื้อสินค้าหรือการช้อปปิ้งสินค้าราคาแพงที่สามารถบ่งบอกถึงรสนิยมหรือฐานะความร่ำรวยของคนได้ และความคิดเห็นความสนใจในข่าวสารทางด้านธุรกิจรวมถึงในข่าวสารในด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย

จากการรวบรวมข้อมูลรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย

กรมการปกครอง (2541: 4-5) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานคำจำกัดความของคำว่า เศรษฐกิจพอเพียงว่าหมายถึง การดำเนินชีวิตแบบพอมีพอกินสามารถเลี้ยงดู คุ้มครองตนเอง โดยให้มีความเหมาะสมเพียงพอกับความต้องการของตนเองได้ ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกคนหรือครัวจะต้องทำการผลิตอาหาร ถักทอเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายด้วยตนเองแต่หมายถึงในหมู่บ้านจะต้องมีความพอเพียงในระดับหนึ่ง

มาฆะ ขิตตะสังคะ (2537: 204-205) ได้ให้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การให้ความสำคัญในด้านการผลิตเพื่อการยังชีพ และให้พอเพียงต่อความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานของบุคคลในสังคมนั้น ๆ ก่อน เป็นสำคัญ ให้ประชาชนรู้สึกพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่ฟุ้งเฟ้ออยากได้อะไรในสิ่งที่เกินแก่กำลังของตน

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย (2542: 257) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นปรัชญาของการพัฒนาตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีฐานคิดสำคัญที่ การพัฒนาคนในชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการจรรโลง รักษาวัฒนธรรมชุมชนทั้งนี้การพัฒนาคนจะต้องเริ่มที่การพัฒนาความคิดและจิตใจของคนให้รู้จัก กันรู้จักใช้ตามอัตภาพและความจำเป็นในการดำรงชีวิต

นิคม มูลิกะคามะ (2542: 263) ให้ความเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่าเป็นแนวทางพัฒนาตามทฤษฎีใหม่ที่ทำให้ประเทศไทยอยู่ในสังคมโลกได้อย่างสง่างามน่าภาคภูมิใจ โดยที่สามารถผลิตทรัพยากรได้ตามภูมิปัญญาและเทคโนโลยีแบบไทย มีความพอเพียงในครอบครัวชุมชนมีความเข้มแข็งช่วยตัวเองได้ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับหลักธรรม คำสอนในศาสนา

สรุปรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายหมายถึงวิถีในการดำเนินชีวิตรวมถึง กิจกรรม ความคิดเห็น รวมถึงความสนใจในด้านต่างๆ ของบุคคล ซึ่งสะท้อนถึงวิถีการดำเนินชีวิตที่พอเพียงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ใช้จ่ายตามอัตภาพของตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อไม่ใช้จ่ายเกินตัว

รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัย

ตัณญา ตัญญาวิวัฒน์ (2527: 103-106) ได้ให้สรุปลักษณะของคนสมัยใหม่หรือคนที่ประเทศอยู่ในกระบวนการพัฒนา จะต้องสร้างขึ้นมาตามแนวคิดของพวกพฤติกรรมนิยมเช่นความ เป็นนักธุรกิจ ความปรารถนาที่จะบรรลุความสำเร็จ หลักสากลนิยม หลักวัตถุนิยม ความมีเหตุผล การเห็นคุณค่าของเวลาความศรัทธาในวิทยาศาสตร์และการแพทย์สมัยใหม่ ความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นต้น ทฤษฎีนี้เชื่อว่า สังคมใดมีบุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้มากก็จะมีระดับความเจริญสูง สังคมที่ต้องการพัฒนาจึงต้องมุ่งสร้างบุคคลที่มีลักษณะเหล่านี้ให้มากขึ้น

นิรนาม (2544: 3-6) นอกจากนี้ยังมีผู้ที่สรุปความหมายของความทันสมัยไม่ใช้การพัฒนาความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ หรืออุตสาหกรรมเท่านั้น แต่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงแบบแผนของระบบการเมือง บรรทัดฐานทางสังคม โครงสร้างทางชนชั้น และบุคลิกภาพของสมาชิกในสังคม

และที่สำคัญที่สุดในสังคมทันสมัยยังหมายถึง “คนทันสมัย” ที่เป็นพลเมืองที่รู้ข่าวสารและมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสามารถ พร้อมทั้งจะเปิดรับสิ่งใหม่มีเหตุมีผลและมีความยืดหยุ่นทางความคิด

ความหมายของความทันสมัยส่วนบุคคล

จรรยา สุวรรณทัต (2526: 18-19) ความทันสมัยส่วนบุคคลว่าหมายถึง กลุ่มของค่านิยมซึ่งสะท้อนออกมาในรูปของกลุ่มของลักษณะทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกันถ้าเป็นลักษณะภายใน โดย การมีความยืดหยุ่นทางจิต (Mental Flexibility) ในการจัดการกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ถ้าเป็นลักษณะภายนอกโดยมีพฤติกรรมตามแบบฉบับของสังคมเมืองและสังคมอุตสาหกรรม

เพ็ญแข ประจันปัจฉินีก และอ้อมเดือน สนดมณี (2529: 15) ได้ให้ความหมายของความทันสมัยส่วนบุคคลว่า หมายถึง ค่านิยมทางวัตถุซึ่งบุคคลในสังคมพัฒนาจำเป็นต้องมีในระดับสูง อันได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร การพึ่งตนเอง การมีเหตุผล การแข่งขันต่อสู้ ความสามารถส่วนตัวของบุคคล การใช้วัตถุเป็นเครื่องหมายของความสำเร็จ และชีวิตที่สะดวกสบายด้วยวัตถุ เป็นต้น

สรุปความหมายสรุปความหมายของรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ทันสมัย คือ วิธีในการดำเนินชีวิตรวมถึง กิจกรรม ความคิดเห็น รวมถึงความสนใจในด้านต่างๆ ของบุคคล ซึ่งสะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนสมัยใหม่ที่ทำให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็ว ในการดำเนินชีวิต

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยอัตมโนทัศน์

กิติรัตน์ แก้ววิเศษ (2545) ได้ศึกษาอัตมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนหญิงมีอัตมโนทัศน์โดยรวมสูงกว่านักเรียนชาย โดยอธิบายเหตุผลไว้ว่า นักเรียนหญิงยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้ อย่างแม่นยำและความสามารถที่จะจดจำและระลึกถึงสิ่งที่ผ่านมาได้ รวมไปถึงพึงพอใจไม่ว่าจะเป็นความคิด หรือการกระทำในสิ่งต่าง ๆ แล้วมีความสุข

รวรัชต์ บัณฑิตยารักษ์ (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้การทำหน้าที่ครอบครัว อัตมโนทัศน์และการตั้งเป้าหมายกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าอัตมโนทัศน์ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางและผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า อัตมโนทัศน์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ (Perkey, 1987) ที่กล่าวว่า ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในกลุ่มนักเรียน การรับรู้เกี่ยวกับตนเองเป็นปัจจัยที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมมนุษย์

ผลงานวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิตของเยาวชน

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ (2548) จากผลการศึกษาเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิตของเยาวชนพบว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของเยาวชนในช่วงปิดเทอมพบว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่เยาวชนทำนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทได้แก่ การทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และการทำกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ โดยแบ่งกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เยาวชนทำมากที่สุดคือ การติดตามข่าวสารประจำวันผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ การทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและการเล่นกีฬา

จากการสำรวจรูปแบบการดำเนินชีวิตซึ่งผลักดันให้เยาวชนฟุ่มเฟือย ผลสำรวจดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายใช้สอยของกลุ่มเยาวชนไทยในปัจจุบัน พบว่ารูปแบบการใช้ชีวิตของเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ในปัจจุบัน เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยที่เกิดขึ้น ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่นักเรียน นักศึกษานิยมทำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งได้แก่ การช้อปปิ้งตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ การชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์การรับประทานอาหารจรวด่วน และการเที่ยวกลางคืน เป็นต้น

นอกจากนั้นการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อสินค้าราคาแพง สินค้าต่างประเทศพบว่า ประเภทสินค้าราคาแพงที่นิยมซื้อได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือและอาหารจานด่วน เป็นต้น โดยให้เหตุผลที่นิยมใช้เพราะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ถูกใจการออกแบบและภูมิใจที่ได้ใช้สินค้ายี่ห้อดังเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

ความฟุ่มเฟือยส่งผลถึงความไม่สมดุลของรายรับ-รายจ่ายจากผลสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายใช้สอยของนักเรียนนักศึกษาพบว่าตนเองมีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายโดยระบุสาเหตุว่าเนื่องจากต้องเรียนเสริมหลักสูตร เข้าสังคมเพื่อนฝูง ของใช้ที่มีราคาสูง ไม่มีรายได้พิเศษ เศรษฐกิจไม่ดี เป็นต้น

สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (2548) จากผลสำรวจเรื่องเยาวชนไทยกับการใช้เวลาว่าง หลังเลิกเรียน โดยสำรวจความคิดเห็นจากเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญา รวมถึงระดับปริญญาตรี ทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน พบว่า กิจกรรมหลังเลิกเรียนที่เยาวชนทำมากเป็นอันดับแรก คือ การพูดคุยสังสรรค์กับเพื่อนมีร้อยละ 50.6 รองลงมาคือดูโทรทัศน์ร้อยละ 46.6 ทำการบ้าน อ่านหนังสือ เรียนพิเศษร้อยละ 46.3 เล่นเกมส์เล่นอินเทอร์เน็ต และคุยโทรศัพท์ร้อยละ 42.6 ตามลำดับ

กิจกรรมที่เยาวชนต้องการ อันดับแรกได้แก่ กิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกายร้อยละ 36.4 รองลงมากิจกรรมด้านบันเทิงและการแสดง คนตรีร้อยละ 23.1 กิจกรรมด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถเชิงวิชาการร้อยละ 14.8 กิจกรรมด้านการช่วยเหลือสังคมและชุมชนร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายในชีวิตพบว่าร้อยละ 53.7 ระบุว่า ยังไม่มีเป้าหมายในชีวิตว่าหลังจบการศึกษาแล้วจะทำอะไร และกลุ่มเยาวชนที่ตอบว่ามีเป้าหมายในชีวิตแล้วมีร้อยละ 46.3 และเมื่อพิจารณาจากระดับการศึกษาพบว่า เยาวชนที่ศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญา ระบุว่ายังไม่มีเป้าหมายในชีวิตมากที่สุดร้อยละ 63.0 ระดับมัธยมปลายร้อยละ 51.6 และระดับปริญญาตรีร้อยละ 46.1

ผลงานวิจัยและผลสำรวจที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา

จิราวัลย์ มนต์กันภัย (2533) ซึ่งได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการศึกษาต่อของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนศึกษาต่อเพราะเหตุผลด้านความก้าวหน้ามากที่สุด รองลงมาคือเหตุผลด้านความสนใจและความถนัดเหตุผลด้านความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เหตุผลด้านกระบวนการศึกษา เหตุผลด้านเกียรติยศชื่อเสียง เหตุผลด้านเศรษฐกิจและสังคม และเหตุผลด้านความจำเป็น ตามลำดับ

ปิยรัตน์ รื่นภาคพจน์ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับรายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่3 และนักเรียนส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ

อุไร มั่นหมั่น (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม พบว่านักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อในระดับสูงมาก โดยนักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพมากกว่าวิชาสามัญ โดยมีเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกสายวิชาชีพของนักเรียนคือความสนใจและชอบสายวิชาที่เลือก และเหตุผลสำคัญที่จะไม่ศึกษาต่อคือฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เอื้ออำนวยให้ศึกษาต่อ และนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการไปทำงานประกอบอาชีพเพื่อหารายได้

มยุรี ศรีมงคล (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยเกี่ยวกับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนบ้านแควมะกอก อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การขาดทุนทรัพย์สำหรับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการไม่ศึกษาต่อเนื่องจากทำงาน มีรายได้

สถาบันวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล (2541) จากการสำรวจพบว่า ไม่ว่าเยาวชนจะสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นใดก็ตาม มีความปรารถนาที่จะเรียนต่อในระดับสูงกว่าเกือบทั้งหมด และเกือบทุกระดับชั้นต้องการเรียนถึงระดับปริญญาตรี และความฝันอันสูงสุดที่จะเรียนถึงขั้นปริญญาโทมีพบทุกกลุ่มการศึกษา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2545) จากการสำรวจเด็กและเยาวชนที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสายสามัญและสายอาชีวะ ถึงการเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นเมื่อจบการศึกษาในชั้นดังกล่าวส่วนใหญ่มีความต้องการจะศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปัจจุบัน โดยเด็กและเยาวชนหญิงมีส่วนส่วนของความต้องการเรียนต่อสูงกว่าชายเล็กน้อย

ผลงานวิจัยและผลสำรวจที่เกี่ยวข้องกับด้านอาชีพ

อัญชลี นุภาพินุลย์ (2522) และ (ประกิต สนวนงาม (2535) ได้ศึกษาเรื่องความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับเพศ โดยเพศชายจะสนใจในอาชีพด้านเทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างต่าง ๆ งานวิทยาศาสตร์และงานกลางแจ้ง แต่เพศหญิง จะสนใจอาชีพเกี่ยวกับการให้บริการ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล พนักงานด้านบริการต่าง ๆ งานสำนักงาน และเสมียน เป็นต้น

เบญจา จิรภัทรพิมล (2524) และ (นิตยา ธรรมพันธุ์ (2533) ได้ศึกษาเรื่องค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่านักเรียนชายชอบอาชีพ นักปกครอง ทหารและตำรวจ มากกว่านักเรียนหญิงซึ่งมักจะสนใจเกี่ยวกับการสอน เลขาธิการ บรรณารักษ์และพยาบาลมากกว่า

สถาบันวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล (2541) จากผลสำรวจพบว่าเยาวชนในเขตเมืองมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพด้านค้าขายเป็นอาชีพอันดับหนึ่ง รองมาเป็นอาชีพที่ทำงานในบริษัทหรือธนาคารถัดมาเป็นอาชีพวิศวกรและสถาปนิก ส่วนอาชีพในลำดับต่อมาได้แก่ ครู อาจารย์เจ้าของกิจการที่เป็นของตัวเอง ช่างฝีมือประเภทต่าง ๆ และอาชีพรับราชการ (ที่ไม่ระบุตำแหน่ง) ส่วนอาชีพเกษตรกรรมนั้นพบน้อยมากในกลุ่มเยาวชนในเขตเมือง

ส่วนเยาวชนในเขตชนบท พบว่าอาชีพที่ติดอันดับหนึ่ง คืออาชีพทำงานในบริษัทหรือธนาคาร รองลงมาเป็นอาชีพครู อาจารย์ อาชีพช่างฝีมือประเภทต่าง ๆ ต่อมาเป็นอาชีพค้าขายที่น่าสังเกตคือเยาวชนในเขตชนบทชอบอาชีพทหาร ตำรวจมากกว่าเยาวชนในเขตเมือง

ความแตกต่างระหว่างเพศ สำหรับอาชีพที่ต้องการทำ พบว่าเยาวชนเพศหญิงพอใจกับอาชีพค้าขาย และทำงานในบริษัทหรือธนาคารมากกว่า รองลงมาเป็นอาชีพครู อาจารย์และอาชีพพยาบาล

ผลงานวิจัยและผลสำรวจที่เกี่ยวข้องกับด้านครอบครัว

สถาบันวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล (2541) จากผลสำรวจพบว่าเยาวชนในชนบทมีความคาดหวังที่จะแต่งงานในอนาคตสูงกว่าเยาวชนในเขตเมือง โดยเยาวชนชายทั้งในเขตเมืองและชนบทมีความคิดที่จะแต่งงานในอนาคตมากกว่าเยาวชนหญิง เยาวชนหญิงครึ่งหนึ่งของการสำรวจตอบว่าจะแต่งงานในอนาคตอีกครั้งหนึ่งตอบไม่แน่ใจ

ในกลุ่มที่ตอบว่าจะแต่งงานในอนาคตนั้น เมื่อสอบถามอายุที่คิดว่าจะแต่งงาน ส่วนใหญ่ตอบว่าจะแต่งงานเมื่ออายุ 30 ปีขึ้นไป เป็นที่น่าสังเกตว่าเยาวชนส่วนใหญ่มีโครงการที่จะแต่งงานเมื่ออายุเลย 30 ปี ซึ่งในอดีตสังคมไทยผู้หญิงจะแต่งงานเร็ว แต่จากข้อมูลที่สำรวจพบว่าเยาวชนที่คิดว่าจะแต่งงานเมื่ออายุต่ำกว่า 20 ปี มีน้อยมาก

จากการลำดับความสำคัญของคุณสมบัติของกลุ่มที่เยาวชนต้องการเลือกโดยเรียงลำดับ 3 อย่าง พบว่าเยาวชนทั้งชายและหญิงเลือก “คนขยัน” มาเป็นอันดับแรก อันดับรองลงมาคือ “เข้ากับญาติพี่น้องได้ดี” และอันดับที่สาม “มีความจริงใจ” นอกจากอันดับที่กล่าวมาแล้ว การมีอาชีพ การงานที่ดี มีการศึกษาดี การเป็นคนดีมีศีลธรรม บุคลิกท่าทางดี ก็เป็นคุณสมบัติอันดับต้น ๆ ที่เยาวชนกล่าวถึง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. ภูมิลำเนา
4. รายจ่ายต่อเดือน
5. สายการศึกษา
6. เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร
7. ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม
8. การใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน

อัตรโนทัศน์

1. อัตรโนทัศน์ด้านร่างกาย
2. อัตรโนทัศน์ด้านความรู้สึนึกคิด
3. อัตรโนทัศน์ด้านความสามารถ

รูปแบบการใช้ชีวิต

1. แบบเรียบง่าย
2. แบบผู้มีฐานะดี
3. แบบทันสมัย

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

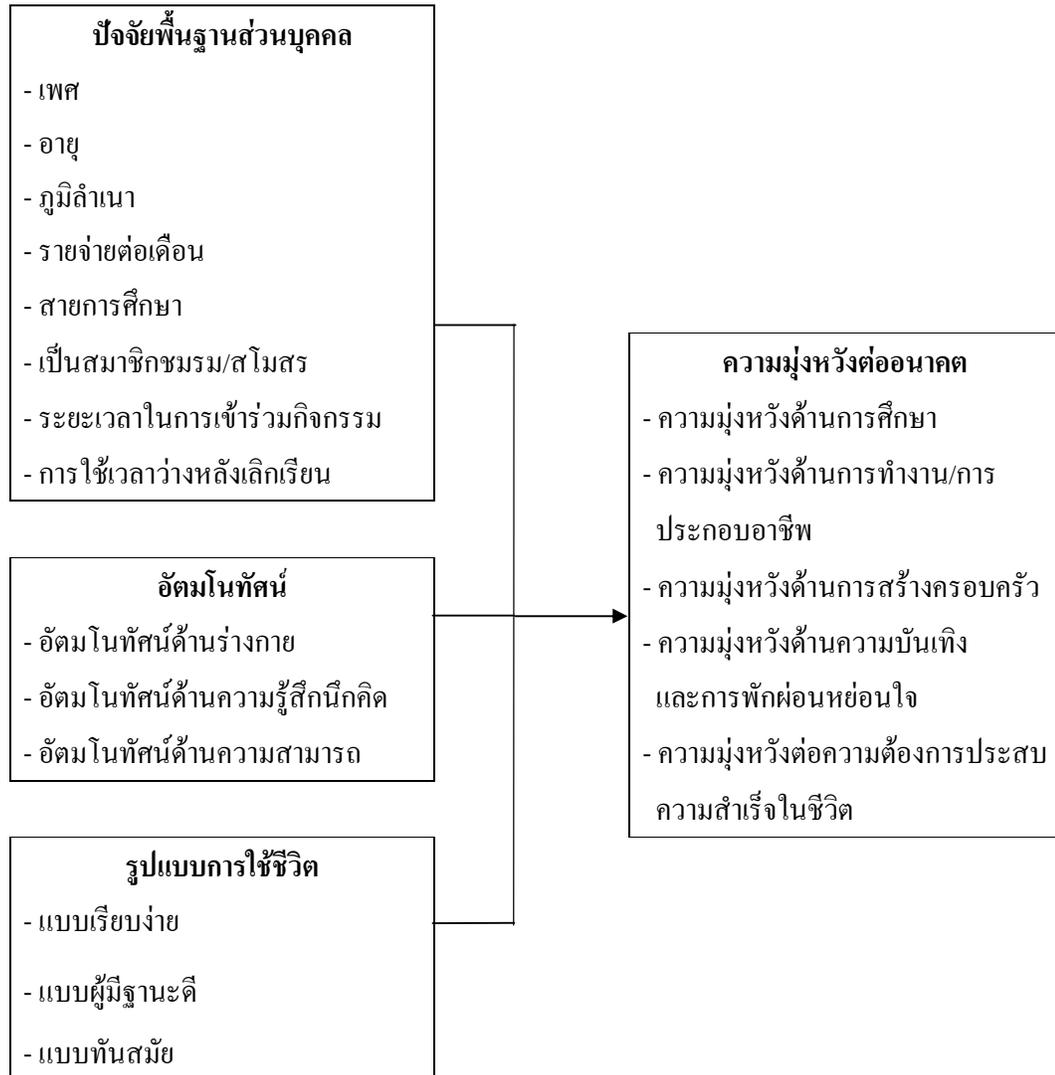
ความมุ่งหวังต่ออนาคต

1. ความมุ่งหวังด้านการศึกษา
2. ความมุ่งหวังด้านการทำงานการทำงาน/การประกอบอาชีพ
3. ความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว
4. ความมุ่งหวังด้านความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต
5. ความมุ่งหวังด้านการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ

กรอบแนวความคิด

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา รายจ่ายต่อเดือน คณะวิชาที่ศึกษา การเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร และระยะเวลาในการเข้าร่วม กิจกรรมต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน

2. อັตมโนทัศน์ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านความรู้สึคนึกคิดต่อพฤติกรรม ด้านความสามารถ และรูปแบบการใช้ชีวิต ได้แก่ แบบเรียบง่าย แบบผู้มีฐานะดี และแบบรูปแบบการใช้ชีวิต ได้แก่ แบบเรียบง่าย แบบอย่างผู้มีฐานะดี และแบบทันสมัยมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตของ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คณะ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2549 จำนวน 20,342 คน (ข้อมูลจากงานบริหารการศึกษา หน่วยทะเบียนนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2549) โดยจำแนก ออกเป็น 14 คณะ ดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

คณะวิชา	ประชากร (คน)
คณะสังคมศาสตร์	1,681
คณะบริหารธุรกิจ	2,164
คณะมนุษยศาสตร์	1,472
คณะศึกษาศาสตร์	902
คณะเศรษฐศาสตร์	2,017
คณะเกษตร	1,015
คณะประมง	615
คณะวนศาสตร์	930
คณะวิทยาศาสตร์	2,127
คณะวิศวกรรมศาสตร์	5,324

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คณะวิชา	ประชากร(คน)
คณะสัตวแพทยศาสตร์	300
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	328
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	1,327
คณะเทคนิคการสัตวแพทย์	140
รวม	20,342

การสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 การคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย โดยใช้หลักการคำนวณของ Yamane's (Taro Yamane, 1960 อ้างในสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546:154) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad \text{เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น 0.05}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในการศึกษานี้กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{20,342}{1 + [20,342 \times (0.05)^2]}$$

$$n = 392.3$$

ดังนั้น จึงต้องใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 393 คน

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยเลือกจากประชากรตามสาขาวิชาที่ศึกษา และในแต่ละชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$F = \frac{n \times Ni}{N}$$

โดย F = จำนวนตัวอย่างในแต่ละสาขา
n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
Ni = จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีทั้งหมด
N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ตารางที่ 2 จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มประชากรแยกตามสายการศึกษา

คณะวิชา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
สายสังคม		
คณะสังคมศาสตร์	1,681	32
คณะบริหารธุรกิจ	2,164	42
คณะมนุษยศาสตร์	1,472	28
คณะศึกษาศาสตร์	902	17
คณะเศรษฐศาสตร์	2,017	39
สายวิทยาศาสตร์		
คณะเกษตร	1,015	20
คณะประมง	615	12
คณะวนศาสตร์	930	18
คณะวิทยาศาสตร์	2,127	41
คณะวิศวกรรมศาสตร์	5,324	103
คณะสัตวแพทยศาสตร์	300	6
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	328	6
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	1,327	26
คณะเทคนิคการสัตวแพทย์	140	3
รวม	20,342	392

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาค ใช้จ่ายต่อเดือน สายการศึกษา การเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม การใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดอัตมโนทัศน์ โดยลักษณะของแบบทดสอบวัดอัตมโนทัศน์ แบ่งเป็น 3 ด้าน มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ

ด้านที่ 1 อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย ได้แก่ ข้อ 1-10

ด้านที่ 2 อัตมโนทัศน์ด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิดต่อพฤติกรรม ได้แก่ 11-19

ด้านที่ 3 อัตมโนทัศน์ด้านความสามารถ ได้แก่ 20-30

แบบทดสอบวัดอัตมโนทัศน์ เป็นแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง เมื่อท่านเห็นความซื่อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง เมื่อท่านเห็นว่าซื่อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านเป็นส่วนมาก

ไม่เห็นด้วย หมายถึง เมื่อท่านเห็นว่าซื่อความนั้นพอจะตรงกับสภาพความจริงของท่านบ้างเล็กน้อย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง เมื่อท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านเลย

ผู้ตอบแบบวัดนี้จะต้องเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบ โดยใส่เครื่องหมายถูกลงในช่องที่กำหนดไว้

การให้คะแนนเนื่องจากแบบทดสอบวัดทัศนคตินี้เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่อธิบายเกี่ยวกับตนเองทั้งในด้านบวกและด้านลบ การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เลือกเห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	1
เลือกเห็นด้วย	3	2
เลือกไม่เห็นด้วย	2	3
เลือกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	4

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งระดับทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ออกเป็น 4 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{4 - 1}{4} = .75$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยกำหนด สามารถแปลความหมาย เกณฑ์ในการให้คะแนนซึ่งสามารถแปลความหมายระดับคะแนนของทัศนคติ ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.26 – 4.00	ทัศนคติสูงที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 – 3.25	ทัศนคติสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.76 – 2.50	ทัศนคติปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.75	ทัศนคติต่ำ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับรูปแบบการใช้ชีวิตแบ่งเป็น 3 รูปแบบได้แก่ แบบอย่างของผู้มีฐานะดี แบบเรียบง่าย และแบบทันสมัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 24 ข้อ

รูปแบบการใช้ชีวิต	ระดับคะแนนเฉลี่ย
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
เฉย ๆ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งระดับรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = .80$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยกำหนด สามารถแปลความหมาย เกณฑ์ในการให้คะแนนซึ่งสามารถแปลความหมายระดับคะแนนของรูปแบบการใช้ชีวิตได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21 – 5.00	รูปแบบการใช้ชีวิตสูงที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41 – 4.20	รูปแบบการใช้ชีวิตสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61 – 3.40	รูปแบบการใช้ชีวิตปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81 – 2.60	รูปแบบการใช้ชีวิตต่ำ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.80	รูปแบบการใช้ชีวิตต่ำที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 38 ข้อ

ความมุ่งหวังต่ออนาคต	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
เฉย ๆ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งระดับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = .80$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยกำหนด สามารถแปลความหมาย เกณฑ์ในการให้คะแนนซึ่งสามารถแปลความหมายระดับคะแนนของระดับความมุ่งหวังต่ออนาคต ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21 – 5.00	ความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41 – 4.20	ความมุ่งหวังต่ออนาคตสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61 – 3.40	ความมุ่งหวังต่ออนาคตปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41 – 2.60	ความมุ่งหวังต่ออนาคตต่ำ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.80	ความมุ่งหวังต่ออนาคตต่ำที่สุด

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาว่าคำถามต่างๆ ในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ตรงกับความต้องการที่จะศึกษาหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่เพียงใด เมื่อได้รับการยอมรับแล้ว จึงจะนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. ทดสอบเครื่องมือ (Try Out) ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบ (Pretest) กับ นิสิตระดับปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งลักษณะที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นรายข้อ ด้วยวิธีการสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) และหาความเชื่อมั่นรายข้อด้วยวิธีการ Cronbach

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับอัตโนมัตินั้นของนิสิตมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8785 ระดับรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7939 และระดับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8186

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. หลังจากได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการเก็บแบบสอบถามจาก ผศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน เพื่อขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามในห้องเรียน

2. จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม ไปแจกให้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน 14 คณะวิชา จากนั้นจึงไปเก็บแบบสอบถามคืนในเวลาที่กำหนด ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนครบตามจำนวนที่แจกไป จำนวน 393 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยรวบรวมและประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อช่วยให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความถูกต้องแม่นยำขึ้น โดยผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้เครื่องมือทางสถิติเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐาน ซึ่งประกอบด้วย

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ภูมิภาค รายจ่ายต่อเดือน และคณะวิชาศึกษา
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายระดับอัตมโนทัศน์ ระดับรูปแบบการใช้ชีวิต และระดับความมุ่งหวังต่ออนาคต
3. ค่า t-test ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกเป็น 2
4. ค่า F-test ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe
5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์เมื่อตัวแปรเป็นแบบ Interval Scale

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูล ออกเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 อุดมโนทัศน์

ตอนที่ 3 รูปแบบการใช้ชีวิต

ตอนที่ 4 ความมุ่งหวังต่ออนาคต

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2849 จำนวนทั้งสิ้น 20,342 โดยทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 393 คน และสามารถสรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มได้ดังแสดงใน ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

(n = 393)		
ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	125	31.81
หญิง	268	68.19
2. อายุ (อายุเฉลี่ย 20.39ปี)		
ต่ำกว่า 21 ปี	207	52.67
21 ปี ขึ้นไป	186	47.33
3. ภูมิลำเนา (ถิ่นฐานครอบครัว) แบ่งเป็น		
ภาคเหนือ	39	9.92
ภาคกลาง	245	62.34
ภาคตะวันออก	17	4.33
ภาคอีสาน	38	9.67
ภาคใต้	54	13.74
4. รายจ่ายต่อเดือน (รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 5,201.91 บาท)		
1,000-4,000 บาท	166	42.24
4,001-6,499 บาท	130	33.08
6,500-12,000 บาท	97	24.68

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 393)		
ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. สาขาการศึกษา		
สายสังคมศาสตร์	158	40.20
สายวิทยาศาสตร์	235	59.80
6. เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร		
ไม่เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร	199	50.64
เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร	194	49.36
7. ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม (จำนวนวันเฉลี่ย 16.79 วัน)		
ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	155	39.44
1 วัน-17 วัน	139	35.37
18 วัน-120 วัน	99	25.19
รวม	393	100

จากตารางที่ 3 สามารถอธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้ดังนี้

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.19 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.81

2. อายุ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.67 และกลุ่มอายุ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.33

3. ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.34 รองลงมาคือภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 13.74 และภูมิภาคที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 4.33

4. รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 1,000-4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.24 รองลงมาคือ 4,001-6,499 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.08 และรายจ่ายเฉลี่ยน้อยสุดคือ 6,500-12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.68

5. สาขาการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ศึกษาศาสตรบัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 59.80 และศึกษาศาสตรบัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 40.20

6. การเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร คิดเป็นร้อยละ 50.64 และเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร คิดเป็นร้อยละ 49.36

7. ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมวันต่อ 1 ภาคการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเลย คิดเป็นร้อยละ 39.44 รองลงมาคือใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 1-17 วันต่อ 1 ภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.37 และเข้าร่วมกิจกรรม 18-120 วันต่อ 1 ภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25.19

ตารางที่ 4 การใช้เวลาว่างของนิสิตหลังเลิกเรียน (จากแบบสอบถามปลายเปิด)

การใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน	จำนวน	ร้อยละ
8. การใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน		
กลับบ้านพักผ่อน	290	73.80
พบทวนบทเรียน,ทำงานส่งอาจารย์	198	50.38
เดินเที่ยวห้างสรรพสินค้า	157	40.00
นั่งคุยกับเพื่อน	160	41.00
ชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์	75	19.10
ออกกำลังกาย	67	17.04
อ่านหนังสือการ์ตูน,นวนิยาย	45	11.45

หมายเหตุ: ผู้ตอบแบบสอบถาม 1 คนเสนอการใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนได้มากกว่า 1 ประเภท

8. การใช้เวลาวางหลังเลิกเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ใช้เวลาวางหลังเลิกเรียนในการกลับบ้านพักผ่อนคิดเป็นร้อยละ 73.80 และเรียงตามลำดับคือทบทวนบทเรียนคิดเป็นร้อยละ,ทำงานส่งอาจารย์คิดเป็นร้อยละ 50.38 เดินเที่ยวห้างสรรพสินค้าคิดเป็นร้อยละ 40.0 นั่งคุยกับเพื่อนคิดเป็นร้อยละ 41.0 ชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ คิดเป็นร้อยละ 19.10 ออกกำลังกายคิดเป็นร้อยละ 17.04 และอันดับสุดท้าย อ่านหนังสือการ์ตูน, นวนิยายคิดเป็นร้อยละ 11.45

ตอนที่ 2 อ้อมโนทัศน์

ตารางที่ 5 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอ้อมโนทัศน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	\bar{x}	S.D.	(n = 393)	
							ระดับ อ้อมโน ทัศน์	
<u>อ้อมโนทัศน์ด้านร่างกาย</u>								
1. ฉันเป็นคนรูปร่างไม่ดี	20 (5.09)	144 (36.64)	192 (48.85)	37 (9.41)	2.37	0.72	ปาน กลาง	
2. เมื่อฉันส่องกระจก ฉันพอใจใน สิ่งที่ฉันเห็น	33 (8.40)	216 (54.96)	139 (35.37)	5 (1.27)	2.70	0.63	สูง	
3. ฉันมีผิวสวย	25 (6.36)	145 (36.90)	213 (54.20)	10 (2.54)	2.47	0.65	ปาน กลาง	
4. ฉันใส่ชุดอะไรก็ดูดี	17 (4.33)	84 (21.37)	269 (68.45)	23 (5.85)	2.24	0.62	ปาน กลาง	
5. ฉันพอใจในรูปร่างหน้าตาของ ฉัน	38 (9.67)	222 (56.49)	127 (32.32)	6 (1.53)	2.74	0.64	สูง	
6. ฉันมีผิวพรรณดี	11 (2.80)	166 (42.24)	191 (48.60)	25 (6.36)	2.41	0.65	ปาน กลาง	
7. ฉันไม่ชอบให้ใครเห็นเวลาสวม ชุดว่ายน้ำ	15 (3.82)	116 (29.52)	192 (48.85)	70 (17.81)	2.19	0.77	ปาน กลาง	
8. มีบางส่วนของร่างกายที่ฉัน พยายามปกปิดไม่ยอมให้คนอื่น สังเกตเห็น	5 (1.27)	88 (22.39)	218 (55.47)	82 (20.87)	2.04	0.70	ปาน กลาง	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ							(n = 393)
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	\bar{x}	S.D.	ระดับ อัตรณ์ ทัศน
9. นำหนักของเงินกำลังพอเหมาะ	29 (7.38)	146 (37.15)	173 (44.02)	45 (11.45)	2.40	0.79	ปาน กลาง
10. ถ้าเป็นไปได้ฉันอยาก เปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาของ ตัวเอง	44 (11.20)	188 (47.84)	122 (31.04)	39 (9.92)	2.60	0.81	สูง
<u>อัตรณ์ทัศนด้านความรู้สึกนึกคิด</u>							
11. ฉันรู้สึกว่าเป็นคนคิดคนหนึ่ง	81 (20.61)	265 (67.43)	47 (11.96)	0 (0.00)	3.09	0.56	สูง
12. ฉันมีความภาคภูมิใจในตนเอง เสมอ	70 (17.81)	251 (63.87)	72 (18.32)	0 (0.00)	2.99	0.60	สูง
13. บ่อยครั้งฉันมักรู้สึกว่ามัน ล้มเหลว	20 (5.09)	198 (50.38)	169 (43.00)	6 (1.53)	2.59	0.61	สูง
14. ฉันชอบสร้างความสุขตามวิถีทาง ของฉัน	114 (29.01)	250 (63.61)	29 (7.38)	0 (0.00)	3.22	0.56	สูง
15. ฉันเป็นคนมองโลกในแง่ดีเสมอ	42 (10.69)	239 (60.81)	108 (27.48)	4 (1.02)	2.81	0.62	สูง
16. ฉันมักจะคิดว่าชีวิตของฉันไม่ มั่นคง	25 (6.36)	204 (51.91)	145 (36.90)	19 (4.83)	2.60	0.68	สูง
17. ฉันรู้สึกผิดหวังในตนเองได้ง่าย	22 (5.60)	238 (60.56)	118 (30.03)	15 (3.82)	2.68	0.64	สูง
18. ฉันไม่ได้มีความสุขอย่างที่คนอื่น เห็น	32 (8.14)	209 (53.18)	137 (34.86)	15 (3.82)	2.66	0.68	สูง
19. ฉันมีความสุขกับวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ ในทุกวันนี้	52 (13.23)	286 (72.77)	53 (13.49)	2 (0.51)	2.99	0.54	สูง
20. ฉันต้องเปลี่ยนแปลงตนเองใน หลาย ๆ อย่าง	19 (4.83)	104 (26.46)	229 (58.27)	41 (10.43)	2.26	0.71	ปาน กลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ							ระดับ อัทม โน ทัศน์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	\bar{x}	S.D.	
<u>อัทมโนทัศน์ด้านความสามารถ</u>							
21. โดยพื้นฐานแล้วฉันเป็นคน อ่อนแอ	30 (7.63)	178 (45.29)	170 (43.26)	15 (3.82)	2.57	0.69	สูง
22. ฉันรู้สึกว่าคุณส่วนใหญ่ให้ความ นับถือฉัน	7 (1.78)	209 (53.18)	176 (44.78)	1 (0.25)	2.56	0.54	สูง
23. ฉันพูดไม่เก่งอย่างที่คิด	18 (4.58)	142 (36.13)	194 (49.36)	39 (9.92)	2.35	0.72	ปาน กลาง
24. ฉันยืนหยัดที่จะทำในสิ่งที่ฉัน ต้องการ	59 (15.01)	282 (71.76)	52 (13.23)	0 (0.00)	3.02	0.53	สูง
25. ฉันให้เหตุผลได้ดีจนทำให้คนอื่น เชื่อถือได้	51 (12.98)	210 (53.44)	132 (33.59)	0 (0.00)	2.79	0.65	สูง
26. ฉันสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ค่อนข้างดี	728 (7.12)	243 (61.83)	122 (31.04)	0 (0.00)	2.76	0.57	สูง
27. ฉันสามารถควบคุมตัวเองได้ดี เสมอ	48 (12.21)	239 (60.81)	99 (25.19)	7 (1.78)	2.83	0.65	สูง
28. ฉันไม่ค่อยฉลาด	37 (8.65)	201 (51.15)	138 (35.11)	20 (5.09)	2.63	0.71	สูง
29. คนส่วนใหญ่เชื่อว่าฉันทำสิ่ง ต่างๆ ได้ด้วยตนเอง	40 (10.18)	286 (72.77)	64 (16.28)	3 (0.76)	2.92	0.54	สูง
30. ฉันมักจะประสบความสำเร็จใน สิ่งที่ทำเสมอ	24 (6.11)	211 (53.69)	158 (40.20)	0 (0.00)	2.66	0.59	สูง
รวม					2.64	0.65	สูง

จากตารางที่ 5 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอัทมโนทัศน์ของนิสิต ซึ่งมีภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยรวม = 2.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีอัทมโนทัศน์ด้านความรู้สึกกึ่งคิด โดยการชอบสร้างความสุขตามวิถีทางของตนเองสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.22)

รองลงมา คืออ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกโดยคิดว่าตนเองเป็นคนดีคนหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย = 3.09) และข้อที่นิสิตตอบไม่เห็นด้วยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ อ้อมโนทัศน์ด้านร่างกาย โดยมีความคิดเห็นต่อการพยายามปกปิดบางส่วนของร่างกายไม่ยอมให้คนอื่นสังเกตเห็นน้อยที่สุดคือ(ค่าเฉลี่ย = 2.04)

เมื่อแยกวิเคราะห์ข้อมูลอ้อมโนทัศน์ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรายด้านจะได้ตามตารางที่ 6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงระดับอ้อมโนทัศน์ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(n = 393)			
อ้อมโนทัศน์	\bar{x}	S.D.	ระดับอ้อมโนทัศน์
1. อ้อมโนทัศน์ด้านร่างกาย	2.42	0.70	ปานกลาง
2. อ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกนึกคิด	2.85	0.61	สูง
3. อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถ	2.67	0.63	สูง
รวม	2.64	0.65	สูง

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่านิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีภาพรวมของอ้อมโนทัศน์อยู่ในระดับสูงโดยมี (ค่าเฉลี่ยรวม = 2.64) โดยนิสิตส่วนใหญ่มีอ้อมโนทัศน์ทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับสูง อันได้แก่ อ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึก (ค่าเฉลี่ย = 2.85) และอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถ (ค่าเฉลี่ย = 2.67) และอ้อมโนทัศน์ด้านร่างกายของนิสิตอยู่ในระดับปานกลางโดยมี (ค่าเฉลี่ย = 2.42)

ตอนที่ 3 รูปแบบการใช้ชีวิต

ตารางที่ 7 แสดงระดับรูปแบบการใช้ชีวิตนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(n = 393)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
<u>การใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดี</u>								
1. กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็น ประจำคือการเดินช้อปปิ้ง	12 (3.05)	59 (15.01)	97 (24.68)	154 (39.19)	71 (18.07)	2.46	1.05	ต่ำ
2. ฉันชื่นชอบซื้อสินค้าที่มี ตราี่ห้อซึ่งมีชื่อเสียง	5 (1.27)	51 (12.98)	86 (21.88)	128 (32.57)	123 (31.30)	2.20	1.06	ต่ำ
3. ฉันสนใจเป็นสมาชิก ชมรมซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชีพ หรืองานที่ทำ	31 (7.89)	108 (27.48)	168 (41.73)	77 (19.59)	13 (3.31)	3.17	0.94	ปาน กลาง
4. การใช้ชีวิตที่หรูหราฟู่ฟ่า มีความหมายสำหรับฉัน	1 (0.25)	12 (3.05)	63 (16.03)	170 (43.26)	147 (37.40)	1.85	0.81	ต่ำ
5. ฉันยอมเสียเงินแพงขึ้น เพื่อแลกกับการได้รับ ประทานอาหารท่ามกลาง บรรยากาศที่ดี	4 (1.02)	27 (6.87)	65 (16.54)	164 (41.73)	133 (33.84)	1.99	0.93	ต่ำ
6. ถ้ามีโอกาสฉันมักเข้า งานสังคมเป็นประจำ	4 (1.02)	33 (8.40)	72 (18.32)	165 (41.98)	119 (30.28)	2.08	0.95	ต่ำ
7. ในการตัดสินใจซื้อ สินค้าฉันมักจะไม่ค่อย คำนึงถึงราคาของสินค้า	3 (0.76)	22 (5.60)	22 (5.60)	230 (58.52)	116 (29.52)	1.90	0.80	ต่ำ
<u>การใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย</u>								
8. กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็น ประจำคือ การพักผ่อนอยู่ บ้าน อ่านหนังสือ ฟังเพลง ดูโทรทัศน์	208 (52.93)	150 (38.17)	25 (6.36)	10 (2.54)	0 (0.00)	4.41	0.72	สูงที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	(n = 393)		ระดับ ความ คิดเห็น
						\bar{x}	S.D.	
9. การพักผ่อนคือการทำ อะไรก็ได้โดยไม่ว่า จำเป็นต้องเสียเงินมากมาย	211 (53.69)	136 (34.61)	35 (8.91)	11 (2.80)	0 (0.00)	4.39	0.77	สูงที่สุด
10. ฉันจะไปซื้อปิ้งกี้ ต่อเมื่อมีเป้าหมายไปซื้อ ของท่านั้น	110 (27.99)	151 (38.42)	79 (20.10)	51 (12.98)	2 (0.51)	3.80	1.00	สูง
11. ยี่ห้อของสินค้าไม่ สำคัญต่อการตัดสินใจซื้อ ของท่าน	58 (14.76)	163 (41.48)	118 (30.03)	41 (10.43)	13 (3.31)	3.54	0.98	สูง
12. การแต่งกายของฉัน เน้นความสบายในการสวม ใส่	101 (25.70)	214 (52.45)	58 (14.76)	20 (5.09)	0 (0.00)	4.01	0.78	สูง
13. ฉันพอใจกับฐานะ การเงินของตนเอง	36 (9.16)	190 (48.35)	116 (29.52)	50 (12.72)	1 (0.25)	3.53	0.84	สูง
14. ฉันชอบอยู่บ้านในวัด หยุดมากกว่าการออกไป เที่ยว	87 (22.14)	163 (41.48)	106 (26.97)	30 (7.63)	7 (1.78)	3.75	0.95	สูง
15. ฉันสนใจการเข้าร่วม กิจกรรมเพื่อสังคม	31 (7.89)	147 (37.40)	179 (45.55)	26 (6.62)	10 (2.54)	3.41	0.83	สูง
16. สิ่งของเครื่องใช้ของฉัน ส่วนใหญ่ผลิต ภายในประเทศ	72 (18.32)	205 (52.16)	93 (23.66)	23 (5.85)	0 (0.00)	3.83	0.79	สูง
17. การตัดสินใจซื้อสินค้า ของฉันจะคำนึงถึงคุณค่า ประโยชน์เหมาะสมกับ ราคามากที่สุด	147 (37.40)	171 (43.51)	67 (17.05)	8 (2.04)	0 (0.00)	4.16	0.78	สูง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	(n = 393)		ระดับ ความ คิดเห็น
						\bar{x}	S.D.	
<u>การใช้ชีวิตแบบทันสมัย</u>								
18. กิจกรรมยามว่างคือการ เล่นอินเทอร์เน็ต	84 (21.37)	211 (53.69)	76 (19.34)	17 (4.33)	5 (1.27)	3.90	0.83	สูง
19. ความสะดวกรวดเร็วใน การเดินทางเป็นสิ่งสำคัญ ของชีวิตในปัจจุบัน	137 (34.86)	217 (55.22)	31 (7.89)	8 (2.04)	0 (0.00)	4.23	0.68	สูงที่สุด
20. ฉันมักให้ความสนใจ ในด้านข่าวสารด้าน เทคโนโลยีและนวัตกรรม ใหม่ๆ อยู่เสมอ	39 (9.92)	255 (64.89)	93 (23.66)	6 (1.53)	0 (0.00)	3.83	0.61	สูง
21. การบริโภคอาหารของ ฉันมักเป็นอาหารจานด่วน ประเภท (Fast Food)	13 (3.31)	166 (42.24)	133 (33.84)	54 (13.74)	27 (6.87)	3.21	0.96	ปาน กลาง
22. อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก มีความจำเป็นอย่างมาก ต่อการดำเนินชีวิตใน ปัจจุบัน	91 (23.16)	231 (58.78)	67 (17.05)	3 (0.76)	1 (0.25)	4.04	0.67	สูง
23. การได้รับข้อมูล ข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญต่อ การดำเนินชีวิตปัจจุบัน	103 (26.21)	220 (55.98)	70 (17.81)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.08	0.66	สูง
24. การอยู่อาศัยในอาคาร ชุดเป็นรูปแบบและ ทางเลือกที่เหมาะสม สำหรับคนเมืองในปัจจุบัน	10 (2.54)	138 (35.11)	132 (33.59)	82 (20.87)	31 (7.89)	3.04	0.99	ปาน กลาง
รวม						3.29	0.85	สูง

จากตารางที่ 7 แสดงระดับรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิต ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายสูงสุด โดยมีกิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำคือ การพักผ่อนอยู่บ้าน อ่านหนังสือ ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย = 4.41) รองลงมาคือรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายเช่นกัน โดยมีการพักผ่อนคือการทำอะไรก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องเสียเงินมากมาย ซึ่งมี (ค่าเฉลี่ย = 4.39) และนิสิตมีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีต่ำสุด โดยการใช้ชีวิตที่หรูหราฟู่ฟ่ามีความหมายสำหรับเขาโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย = 1.85)

เมื่อแยกวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นรายด้านจะได้ตามตารางที่ 8 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แสดงระดับรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นรายด้านและโดยรวม

(n = 393)

รูปแบบการใช้ชีวิต	\bar{x}	S.D.	ระดับ รูปแบบการใช้ชีวิต
1. การใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดี	2.24	0.93	ต่ำ
2. การใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย	3.88	0.84	สูง
3. การใช้ชีวิตแบบทันสมัย	3.76	0.77	สูง
รวม	3.29	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่านิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัย โดยรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 3.88) รองลงมาคือรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (ค่าเฉลี่ย = 3.76) และนิสิตมีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย = 2.24)

ตอนที่ 4 ความมุ่งหวังต่ออนาคต

ตารางที่ 9 แสดงระดับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(n = 393)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
<u>ด้านการศึกษา</u>								
1. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ ศึกษาต่อหลังจบการศึกษา ระดับปริญญาตรี	201 (51.15)	130 (33.08)	56 (14.25)	2 (0.51)	4 (1.02)	4.33	0.81	สูงที่สุด
2. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ ศึกษาต่อในสาขาวิชาเดิม ในระดับที่สูงขึ้น	129 (32.82)	99 (25.19)	113 (28.75)	35 (8.91)	17 (4.33)	3.73	1.14	สูง
3. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ ศึกษาต่อในสาขาวิชาใหม่ ในระดับที่สูงขึ้น	33 (8.40)	84 (21.37)	192 (48.85)	63 (16.03)	21 (5.34)	3.11	0.96	ไม่ แน่ใจ
4. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ ศึกษาต่อด้านทักษะวิชาชีพ	19 (4.83)	97 (24.68)	186 (47.33)	64 (16.28)	27 (6.87)	3.04	0.94	ไม่ แน่ใจ
5. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ ศึกษาต่อใน สถาบันการศึกษา ภายในประเทศ	65 (16.54)	209 (53.18)	98 (24.94)	19 (4.83)	2 (0.51)	3.80	0.79	สูง
6. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ ศึกษาต่อโดยการเดินทาง ไปศึกษาต่อต่างประเทศ	34 (8.65)	77 (19.59)	175 (44.53)	80 (20.36)	27 (6.87)	3.03	1.01	ไม่ แน่ใจ
<u>ด้านการประกอบอาชีพ</u>								
7. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ มี งานทำหลังจบการศึกษา ระดับปริญญาตรี	178 (45.29)	145 (36.90)	56 (14.25)	14 (3.56)	0 (0.00)	4.24	0.83	สูงที่สุด
8. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ ได้ ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่ เรียน	106 (26.97)	135 (34.35)	128 (32.57)	17 (4.33)	7 (1.78)	3.80	0.94	สูง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 393)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
9. ฉันมีความมุ่งมั่นที่จะได้ ทำงานในสาขาใดก็ได้	31 (7.89)	143 (36.39)	125 (31.81)	80 (20.36)	14 (3.56)	3.25	0.98	ปาน กลาง
10. ฉันมีความมุ่งมั่นที่จะ ได้ทำงานในระบบราชการ	37 (9.41)	59 (15.01)	182 (46.31)	76 (19.34)	39 (9.92)	2.95	1.06	ปาน กลาง
11. ฉันมีความมุ่งมั่นที่จะ ประกอบอาชีพอิสระ ไม่ เป็นลูกจ้างองค์กรใด	102 (25.95)	128 (32.57)	147 (37.40)	16 (4.07)	0 (0.00)	3.80	0.87	สูง
12. ฉันมีความมุ่งมั่นที่จะ ทำงานในบริษัทเอกชน	45 (11.45)	146 (37.15)	185 (47.07)	11 (2.80)	6 (1.53)	3.54	0.79	สูง
13. ฉันมีความมุ่งมั่นที่จะ ทำงานธุรกิจครอบครัวของ ตนเอง	74 (18.83)	118 (30.03)	153 (38.93)	37 (9.41)	11 (2.80)	3.53	0.99	สูง
<u>ด้านการสร้างครอบครัว</u>								
14. ความมุ่งมั่นในการ เลือกคู่ครองฉันจะคำนึงถึง ความพร้อมทางเศรษฐกิจ เป็นสำคัญ	42 (10.69)	238 (60.56)	87 (22.14)	22 (5.60)	4 (1.02)	3.74	0.76	สูง
15. ความมุ่งมั่นของการ แต่งงานเพื่อสร้าง ครอบครัวจะคำนึงด้านวุฒิ ภาวะเป็นสำคัญ	75 (19.08)	227 (57.76)	81 (20.61)	10 (2.54)	0 (0.00)	3.93	0.70	สูง
16. ความมุ่งมั่นของการ แต่งงานเพื่อสร้าง ครอบครัวของ ฉันจะ คำนึงถึงความสอดคล้อง ของทัศนคติ ค่านิยม รสนิยมในการใช้ชีวิตเป็น สำคัญ	108 (27.48)	199 (50.64)	69 (17.56)	17 (4.33)	0 (0.00)	4.01	0.79	สูง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 393)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
17. ความมุ่งหวังของการ แต่งงานเพื่อที่จะสร้าง ครอบครัวจะคำนึงด้าน ความรักเป็นสำคัญ	167 (42.49)	195 (49.62)	28 (7.12)	3 (0.76)	0 (0.00)	4.33	0.68	สูงที่สุด
18. ความมุ่งหวังของการ สร้างครอบครัวโดยฝ่ายชาย และฝ่ายหญิงช่วยกันทำงาน	150 (38.17)	219 (55.73)	24 (6.11)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.32	0.58	สูงที่สุด
19. ความมุ่งหวังของการ สร้างครอบครัวโดยอาศัย อยู่กับผู้ปกครองเป็น ครอบครัวขยาย	25 (6.36)	98 (24.94)	187 (47.58)	69 (17.56)	14 (3.56)	3.13	0.90	ปาน กลาง
20. ความมุ่งหวังของการ สร้างครอบครัวโดยแยก อาศัยอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยว	38 (9.67)	133 (33.84)	172 (43.77)	47 (11.96)	3 (0.76)	3.40	0.85	ปาน กลาง
21. ความมุ่งหวังของการ สร้างครอบครัวโดยการใช้ ชีวิตคู่ โดยไม่จำเป็นต้องมี การจัดการแต่งงาน	18 (4.58)	55 (13.99)	95 (24.17)	148 (37.66)	77 (19.59)	2.46	1.09	ต่ำ
22. ความมุ่งหวังด้านการ แต่งงานและสร้าง ครอบครัวของฉันทือการใช้ ชีวิตโสด โดยไม่ต้องการมี ครอบครัว <u>ด้านความบันเทิงและ</u> <u>การพักผ่อนหย่อนใจ</u>	33 (8.40)	48 (12.21)	183 (46.56)	73 (18.58)	56 (14.25)	2.82	1.09	ไม่ แน่ใจ
23. ความมุ่งหวังด้านความ บันเทิงจากการชมภาพยนตร์ ในโรงภาพยนตร์	59 (15.01)	203 (51.65)	115 (29.26)	13 (3.31)	3 (0.76)	3.77	0.77	สูง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	(n = 393)		ระดับ ความ คิดเห็น
						\bar{x}	S.D.	
24. ความมุ่งหวังด้านความ บันเทิงจากการดูทีวีภายใน บ้าน	80 (20.36)	246 (62.60)	58 (14.76)	6 (1.53)	3 (0.76)	4.00	0.69	สูง
25. ความมุ่งหวังด้านความ บันเทิงจากการดูหนังแผ่นวี ซีดีภายในบ้าน	76 (19.34)	208 (52.93)	102 (25.95)	7 (1.78)	0 (0.00)	3.90	0.72	สูง
26. ความมุ่งหวังด้านความ บันเทิงโดยการร้องเพลงคา ราโอเกะ	67 (17.05)	165 (41.98)	104 (26.46)	44 (11.20)	13 (3.31)	3.58	1.00	สูง
27. ความมุ่งหวังด้านความ บันเทิงโดยการฟังเพลง	132 (33.59)	214 (54.45)	37 (9.41)	10 (2.54)	0 (0.00)	4.19	0.70	สูง
28. ความมุ่งหวังด้านการ พักผ่อนหย่อนใจจากการ ท่องเที่ยวภายในประเทศ	171 (43.51)	177 (45.04)	43 (10.94)	2 (0.51)	0 (0.00)	4.32	0.68	สูงที่สุด
29. ความมุ่งหวังด้านการ พักผ่อนหย่อนใจจากการ ท่องเที่ยวนอกประเทศ	65 (16.54)	127 (32.32)	136 (34.61)	51 (12.98)	14 (3.56)	3.45	1.03	สูง
30. ความมุ่งหวังด้านการ พักผ่อนหย่อนใจจากการ ท่องเที่ยวสถานบันเทิง กลางคืน	14 (3.56)	33 (8.40)	125 (31.81)	121 (30.79)	100 (25.45)	2.34	1.06	ต่ำ
31. ความมุ่งหวังด้านการ พักผ่อนหย่อนใจจากการ เข้าสปา	35 (8.91)	90 (22.90)	168 (42.75)	61 (15.52)	39 (9.92)	3.05	1.07	ปาน กลาง
32. ความมุ่งหวังด้านการ พักผ่อนหย่อนใจจากการ เข้าฟิตเนส	30 (7.63)	161 (40.97)	153 (38.93)	32 (8.14)	17 (4.33)	3.39	0.90	ปาน กลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	\bar{x}	S.D.	(n = 393)
								ระดับ ความ คิดเห็น
33. ความมุ่งหวังด้านการ พักผ่อนหย่อนใจโดยการ เข้าวัดทำบุญ	82 (20.87)	186 (47.33)	110 (27.99)	12 (3.05)	3 (0.76)	3.84	0.81	สูง
<u>ด้านการประสบ</u>								
<u>ความสำเร็จในชีวิต</u>								
34. ความมุ่งหวังด้านการ ประสบความสำเร็จในชีวิต ของกันคือการมีทรัพย์สิน เงินทอง	95 (24.17)	239 (60.81)	50 (12.72)	5 (1.27)	4 (1.02)	4.06	0.71	สูง
35. ความมุ่งหวังด้านการ ประสบความสำเร็จในชีวิต ของกันคือการมีชื่อเสียง เกียรติยศ	43 (10.94)	167 (42.49)	161 (40.97)	14 (3.56)	8 (2.04)	3.57	0.81	สูง
36. ความมุ่งหวังด้านการ ประสบความสำเร็จในชีวิต ของกันคือการมีตำแหน่ง หน้าที่การงานที่ดี	135 (34.35)	218 (55.47)	34 (8.65)	5 (1.27)	1 (0.25)	4.22	0.67	สูงที่สุด
37. ความมุ่งหวังด้านการ ประสบความสำเร็จในชีวิต ของกันคือการมีครอบครัว ที่อบอุ่น	235 (59.80)	134 (34.10)	17 (4.33)	7 (1.78)	0 (0.00)	4.52	0.67	สูงที่สุด
38. ความมุ่งหวังด้านการ ประสบความสำเร็จในชีวิต ของกันคือการเลี้ยงดูบุตร ให้เป็นคนดีของสังคม	207 (52.67)	155 (39.44)	28 (7.12)	3 (0.76)	0 (0.00)	4.44	0.66	สูงที่สุด
รวม						3.69	0.85	สูง

จากตารางที่ 9 แสดงระดับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต ซึ่งมีภาพรวม โดยนิสิตส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยรวม = 3.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่านิสิตส่วนใหญ่ มีความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต โดยต้องการมีครอบครัวที่อบอุ่นสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.52) รองลงมาคือ ความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต โดยการเลี้ยงดูบุตรให้เป็นคนดีของสังคม (ค่าเฉลี่ย = 4.44) และความมุ่งหวังที่นิสิตส่วนใหญ่ตอบไม่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจจากการท่องเที่ยวสถานบันเทิงกลางคืน โดยมี (ค่าเฉลี่ย = 2.34)

เมื่อแยกวิเคราะห์ข้อมูลระดับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นรายด้านจะได้ตามตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงระดับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(n = 393)

ความมุ่งหวังต่ออนาคต	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความมุ่งหวังต่ออนาคต
1. ด้านการศึกษา	3.51	0.94	สูง
2. ด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ	3.59	0.92	สูง
3. ด้านการสร้างครอบครัว	3.57	0.83	สูง
4. ด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ	3.62	0.86	สูง
5. ด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต	4.16	0.70	สูง
รวม	3.69	0.85	สูง

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่านิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีภาพรวมของความมุ่งหวังต่ออนาคต อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยรวม = 3.69) โดยมีความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 4.16) รองลงมาคือความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ (ค่าเฉลี่ย = 3.62) และความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

(ค่าเฉลี่ย = 3.59) ความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว (ค่าเฉลี่ย= 3.57) ความมุ่งหวังด้านการศึกษา (ค่าเฉลี่ย= 3.51) ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ทำการทดสอบมีทั้งหมด 2 ข้อ

สมมติฐานข้อที่ 1 เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาค รายจ่ายต่อเดือน คณะวิชาที่ศึกษา การเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม กับตัวแปรความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต สถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าความแตกต่างคือ t-test และ F-test เป็นสถิติทดสอบ

สมมติฐานข้อที่ 2 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์ ด้านร่างกาย ด้านความรู้สึคนึกคิด ด้านความสามารถและรูปแบบการใช้ชีวิต แบบเรียบง่าย แบบผู้มีฐานะดี แบบทันสมัย กับความมุ่งหวังต่ออนาคตโดยใช้สถิติ Person Product-Moment Corelation Co-efficient เป็นสถิติทดสอบ

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

(n = 393)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	\bar{x}	t	F	Sig.
เพศ					
ชาย	125	2.34	32.07		0.00**
หญิง	268	2.50			
อายุ					
ต่ำกว่า 21 ปี	207	2.48	5.95		0.02*
21 ปีขึ้นไป	186	2.41			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

(n = 393)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	\bar{x}	t	F	Sig.
ภูมิลำเนา					
ภาคเหนือ	39	2.38		1.37	0.24
ภาคกลาง	245	2.48			
ภาคตะวันออก	17	2.24			
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	38	2.47			
ภาคใต้	54	2.39			
รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน					
1,000-4,000 บาท	166	2.38		3.17	0.04*
4,001-6,499 บาท	130	2.46			
6,500-12,000 บาท	97	2.54			
สายการศึกษา					
สายสังคม	158	2.46	1.02		0.31
สายวิทยาศาสตร์	235	2.43			
เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร					
ไม่เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร	199	2.42	4.06		0.04*
เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร	194	2.47			
ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม					
ไม่ร่วมกิจกรรม	155	2.35		4.43	0.01**
1 วัน-17 วัน	139	2.52			
18 วัน-120 วัน	99	2.48			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 1 นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล (เพศ อายุ ภูมิลำเนา รายจ่ายต่อเดือน คณะวิชาที่ศึกษา เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม) ต่างกันจะมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน

ตัวแปรปัจจัยลักษณะพื้นฐานที่วิจัย ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา รายจ่ายต่อเดือน คณะวิชาที่ศึกษา เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. เพศ พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพศชายมีค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคต เท่ากับ 2.34 นิสิตเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคต เท่ากับ 2.50 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig. = .00 นั่นคือนิสิตที่มีเพศแตกต่างกันมีความมุ่งหวังแตกต่างกันโดยเพศหญิงมีความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงกว่าเพศชาย

2. อายุ จากการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่งอายุออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อายุต่ำกว่า 21 ปี และอายุ 21 ปีขึ้นไป พบว่านิสิตทั้ง 2 กลุ่มอายุมีค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคต ดังนี้ 2.48 และ 2.41 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้ t-test พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig. = .02 นั่นหมายถึง นิสิตที่มีอายุแตกต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกันโดย นิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงกว่านิสิตที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป

3. ภูมิลำเนา จากการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่ง ภูมิลำเนาออกเป็น 5 ภูมิภาคคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคต ดังนี้ 2.38, 2.48, 2.24, 2.47 และ 2.39 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้ F-test พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig. = .24 นั่นหมายถึง นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตไม่แตกต่างกัน

4. รายจ่ายต่อเดือน จากการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่งรายได้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ รายจ่าย ระหว่าง 1,000-4,000 บาทต่อเดือน 4,001-6,499 บาทต่อเดือน และ 6,500-12,000 บาทต่อเดือน พบว่านิสิตทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคตดังนี้ 2.38, 2.46 และ 2.54 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มโดยใช้ F-test พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig. = .04 นั่นหมายถึง นิสิตที่มีระดับรายจ่ายต่อเดือนต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน

5. สายการศึกษาผู้ศึกษาได้แบ่งคณะวิชาออกเป็นสองสายการศึกษาคือ สายวิทย์และสายสังคม พบว่านิสิตสายวิทย์มีค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคตเท่ากับ 2.43 และนิสิตสายสังคมมีค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคตเท่ากับ 2.46 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig. = .31 นั้นหมายถึง นิสิตที่สายวิชาแตกต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตไม่แตกต่างกัน

6. เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร พบว่านิสิตที่มีการเป็นสมาชิก/ชมรมสโมสรมีค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตเท่ากับ 2.42 นิสิตที่ไม่ได้เข้าเป็นสมาชิก/ชมรม/สโมสรเท่ากับ 2.47 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig. = .04 นั้นหมายถึง นิสิตที่เป็นสมาชิกชมรม/สโมสรหรือไม่เป็นมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน

7. ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม จากการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่งระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็น 3 กลุ่มคือ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม เข้าร่วมกิจกรรม 1-17 วันต่อ 1 ภาคการศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรม 18-120 วันต่อ 1 ภาคการศึกษา พบว่านิสิตทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคตดังนี้ 2.35, 2.52 และ 2.48 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่มโดยใช้ F-test พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig. = .01 นั้นหมายถึง นิสิตที่มีจำนวนวันในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรายกลุ่ม จำแนกตามรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

(n = 393)

รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	\bar{x}	รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		
		1,000-4,000 บาท	4,001-6,499 บาท	6,500-12,000 บาท
1,000-4,000 บาท	2.38	-		
4,001-6,499 บาท	2.46		-	
6,500-12,000 บาท	2.54	*		-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรายคู่ จำแนกตามการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม
(n = 393)

ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม	\bar{x}	ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม		
		ไม่ร่วมกิจกรรม	1 วัน-17 วัน	18 วัน-120 วัน
ไม่ร่วมกิจกรรม	2.35	-		
1 วัน-17 วัน	2.52	*	-	
18 วัน-120 วัน	2.48			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบความแตกต่าง

จากผลการวิจัยเมื่อนำค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตที่มีรายจ่ายต่อเดือนและการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม มาทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe พบว่า

นิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีรายจ่ายต่อเดือน ตั้งแต่ 6,500 - 12,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงกว่านิสิตกลุ่มที่มีรายจ่ายระหว่าง 4,001 - 6,499 และ 1,000 - 4,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 12) นั่นหมายถึงว่านิสิตที่มีรายจ่ายต่อเดือนสูง มีความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงกว่า นิสิตที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ นิสิตที่มีรายจ่ายต่อเดือนต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน

ส่วนปัจจัยเรื่องการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อนำมาทดสอบหาความแตกต่างพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ใช้ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่าง 1-17 วัน มีค่าเฉลี่ยความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงกว่า นิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่าง 18 -120 วัน และนิสิตที่ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 13) นั่นหมายถึงว่านิสิตที่ใช้ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่าง 1-17 วัน มีความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงกว่านิสิตที่ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมเลย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ นิสิตที่มีการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและรูปแบบการใช้ชีวิตกับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์											
		ด้านการศึกษา		ด้านการประกอบอาชีพ		ด้านการสร้างครอบครัว		ด้านความบันเทิงและ การพักผ่อนหย่อนใจ		ด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต		รวม ความมุ่งหวัง	
		r	sig.	r	sig.	r	sig.	r	sig.	r	sig.	r	sig.
<u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง</u>													
1. อึดมโนทัศน์ด้านร่างกาย	1.96	0.163**	0.001	0.046	0.363	0.060	0.233	0.096	0.058	0.094	0.063	0.018	0.722
2. อึดมโนทัศน์ด้านความรู้สึก	2.38	0.123*	0.015	0.000	0.993	0.153**	0.002	0.125*	0.013	-0.053	0.298	-0.086	0.088
3. อึดมโนทัศน์ด้านความสามารถ	2.17	0.046*	0.361	0.121**	0.017	0.172**	0.001	0.010	0.844	0.086	0.090	0.049	0.336
รวม	2.09	0.112*	0.027	0.063	0.215	0.019	0.704	-0.069	0.173	-0.103*	0.042	-0.078	0.124
<u>รูปแบบการใช้ชีวิต</u>													
1. การใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดี	1.43	0.109*	0.031	0.179***	0.000	0.006	0.906	0.262***	0.000	0.086	0.090	0.285***	0.000
2. การใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย	2.72	0.206***	0.000	0.105*	0.038	0.238***	0.000	0.023	0.653	0.236**	0.005	0.145**	0.004
3. การใช้ชีวิตแบบทันสมัย	2.61	-0.006	0.903	-0.005	0.916	0.072	0.153	0.186***	0.000	0.132**	0.009	0.115*	0.022
รวม	2.12	0.070	0.166	0.189***	0.000	0.205***	0.000	0.121*	0.017	0.228***	0.000	0.164***	0.001

* นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ .01

*** นัยสำคัญทางสถิติที่ .00

สมมติฐานที่ 2 อึดมโนทัศน์ ในด้านร่างกาย ด้านความรู้สึกรู้สึกด้านความสามารถและรูปแบบการใช้ชีวิตแบ่งเป็นแบบผู้มีฐานะดี แบบเรียบง่าย แบบทันสมัย มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการสร้างครอบครัว ด้านความบันเทิง และด้านการพักผ่อนหย่อนใจและด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

จากการหาค่าประสิทธิสหสัมพันธ์แบบ Person Product – Moment Correlation Coefficient และค่านัยสำคัญทางสถิติแบบสองหาง (two-tailed) ระหว่างอึดมโนทัศน์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตว่าค่า ($r = -.078$) (Sig. = 0.124) แสดงว่า อึดมโนทัศน์จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และรูปแบบการใช้ชีวิตกับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พบว่าค่า ($r = .164$) (Sig. = .001**) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตจึงมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแยกพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

อึดมโนทัศน์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน

1. อึดมโนทัศน์ด้านร่างกายของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตในด้านภาพรวมพบว่าค่า ($r = .018$) (Sig. = .722) แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์อึดมโนทัศน์ด้านร่างกายที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในแต่ละด้านดังนี้

1.1 อึดมโนทัศน์ด้านร่างกายกับความมุ่งหวังด้านการศึกษา

เมื่อพิจารณาอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายของนิสิตกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษาพบว่าค่า ($r = .163$) (Sig. = .001**) แสดงว่าอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา กล่าวคือนิสิตที่มีอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายต่ำ จะมีความมุ่งหวังต่ออนาคตในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.2 อึดมโนทัศน์ด้านร่างกายกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณาอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/การประกอบอาชีพพบว่าค่า ($r = .046$) ($\text{Sig.} = .363$) แสดงว่าอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

1.3 อึดมโนทัศน์ด้านร่างกายกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว

เมื่อพิจารณาอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัวพบว่า ค่า ($r = .060$) ($\text{Sig.} = .233$) แสดงว่าอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

1.4 อึดมโนทัศน์ด้านร่างกายกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

เมื่อพิจารณาอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจพบว่าค่า ($r = -.096$) ($\text{Sig.} = .058$) แสดงว่าอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งต่ออนาคตด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

1.5 อึดมโนทัศน์ด้านร่างกายกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

เมื่อพิจารณาอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านการศึกษาพบว่าค่า ($r = .094$) ($\text{Sig.} = .063$) แสดงว่าอึดมโนทัศน์ด้านร่างกายไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งต่ออนาคตด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

2. อึดมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตในด้านภาพรวมพบว่าค่า ($r = -.086$) ($\text{Sig.} = .088$) แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน และเมื่อพิจารณาราคความสัมพันธ์อึดมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในแต่ละด้านดังนี้

2.1 อ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับความมุ่งหวังด้านการศึกษา

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านการศึกษาพบว่าค่า ($r = .123$) (Sig. = .01*) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านร่างกายมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งต่ออนาคตด้านการการศึกษา กล่าวคือ นิสิตที่มีอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งสูงจะมีความมุ่งหวังด้านการศึกษาสูงเช่นกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 อ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านการประกอบอาชีพพบว่าค่า ($r = .000$) (Sig. = .993) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกไม่มี ความสัมพันธ์กับความมุ่งต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

2.3 อ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัวพบว่าค่า ($r = .153^*$) (Sig. = .002) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งจึงมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัว กล่าวคือ นิสิตที่มีอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งสูงจะมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัวสูงเช่นกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 อ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจพบว่าค่า ($r = .125^*$) (Sig. = .013) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งจึงมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งต่ออนาคตด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ กล่าวคือ นิสิตที่มีอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งสูงจะมีความมุ่งหวังต่อ

อนาคตด้านความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจสูงเช่นกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.5 อ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งของนิสิตเกี่ยวกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตพบว่าค่า ($r = -.053$) (Sig. = .298) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านความรู้สึกลึกซึ้งไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

3. อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกี่ยวกับความมุ่งหวังต่ออนาคต ในด้านภาพรวมพบว่า ($r = -.049$) (Sig. = .336) แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในแต่ละด้านดังนี้

3.1 อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถกับความมุ่งหวังด้านการศึกษา

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถของนิสิตเกี่ยวกับความมุ่งหวังด้านการศึกษาพบว่าค่า ($r = .046$) (Sig. = .361) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถ ไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการการศึกษา

3.2 อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถของนิสิตเกี่ยวกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพพบว่าค่า ($r = .121$) (Sig. = .017**) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ กล่าวคือ นิสิตที่มีอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถสูงจะมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพสูงเช่นกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัวพบว่าค่า ($r = .172$) (Sig. = .001**) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัว กล่าวคือ นิสิตที่มีอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถสูงจะมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัวสูงเช่นกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ พบว่าค่า ($r = .010$) (Sig. = .844) แสดงว่า อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

3.5 อ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

เมื่อพิจารณาอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถของนิสิตกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตพบว่าค่า ($r = .090$) (Sig. = .90) แสดงว่าอ้อมโนทัศน์ด้านความสามารถไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทั้ง 3 รูปแบบ

1. รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในด้านภาพรวมพบว่าค่า ($r = .285$) (Sig. = .000**) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีมีความมุ่งหวังต่ออนาคตในด้านภาพรวมสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รูปแบบ การใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในแต่ละด้านดังนี้

1.1 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านการศึกษา

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านการศึกษา พบว่าค่า ($r = .109$) ($\text{Sig.} = .031^*$) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษาสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.2 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ พบว่าค่า ($r = .179$) ($\text{Sig.} = .000^{***}$) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.3 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว พบว่าค่า ($r = .006$) ($\text{Sig.} = .906$) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีไม่มีความสัมพันธ์ในกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัว

1.4 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ พบว่าค่า ($r = .262$) ($\text{Sig.} = .000^{***}$) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านความ

บันทึกและการพักผ่อนหย่อนใจในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.5 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต พบว่าค่า ($r = .086$) (Sig. = .090) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

2. รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในด้านภาพรวมพบว่าค่า ($r = .145$) (Sig. = .004*) แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในแต่ละด้านดังนี้

2.1 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านการศึกษา

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านการศึกษาพบว่าค่า ($r = .206$) (Sig. = .000***) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษาในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้าน การทำงาน/ประกอบอาชีพพบว่าค่า ($r = .105$) (Sig. = .038*) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบ เรียบง่ายมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัวพบว่าค่า ($r = .238$) (Sig. = .000***) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัว กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัวในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจพบว่าค่า ($r = .023$) (Sig. = .653) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

2.5 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตพบว่าค่า ($r = .005$) (Sig. = .145) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

3. รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในด้านภาพรวมพบว่าค่า ($r = .115$) (Sig. = .022*) แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยมีความมุ่งหวังต่ออนาคตในภาพรวมในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในแต่ละด้านดังนี้

3.1 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้านการศึกษา

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตพบว่าค่า ($r = -.006$) (Sig. = .903) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา

3.2 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพพบว่าค่า ($r = -.005$) (Sig. = .916) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ

3.3 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัวพบว่าค่า ($r = -.072$) (Sig. = .153) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัว

3.4 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจพบว่าค่า ($r = .186$) (Sig. = .000***) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ กล่าวคือ นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยกับความมุ่งหวังด้าน การประสบความสำเร็จในชีวิตพบว่าค่า ($r = .132^{**}$) (Sig. = .115) แสดงว่ารูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยไม่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความมุ่งหวังต่ออนาคต ต่อไปนี้

ตารางที่ 15 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน มีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน		
1.1 เพศที่ต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน	✓	
1.2 อายุที่ต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน	✓	
1.4 ภูมิลำเนาที่ต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน		✓
1.5 รายจ่ายต่อเดือนที่ต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน	✓	
1.6 สาขาการศึกษาที่ต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน		✓
1.7 เป็นสมาชิกชมรม/สโมสรที่ต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน	✓	
1.8 ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตแตกต่างกัน	✓	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ 2 อัตมโนทัศน์ ในด้านร่างกาย ด้านความรู้สึก ด้านความสามารถและรูปแบบการใช้ชีวิตแบ่งเป็น แบบผู้มีฐานะดี แบบเรียบง่าย แบบทันสมัย มีความสัมพันธ์ กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการสร้างครอบครัว ด้านความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ และด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต		
2.1 อัตมโนทัศน์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านภาพรวมที่มีต่อความมุ่งหวังต่ออนาคตในแต่ละด้าน		✓
1) ความมุ่งหวังด้านการศึกษา	✓	
2) ความมุ่งหวังด้านการประกอบอาชีพ		✓
3) ความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว		✓
4) ความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ		✓
5) ความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต	✓	
2.2 รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านภาพรวมที่มีต่อ ความมุ่งหวังต่ออนาคตในแต่ละด้านคือ	✓	
1) ความมุ่งหวังด้านการศึกษา		✓
2) ความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ	✓	
3) ความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว	✓	
4) ความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ	✓	
5) ความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต	✓	

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด

ตารางที่ 16 สรุปการเสนอแนะความมุ่งหวังจากแบบสอบถามปลายเปิด

ความมุ่งหวัง	จำนวน	ร้อยละ
1. มีความมุ่งหวังที่จะมีฐานะร่ำรวย มีฐานะการเงินมั่นคง	152	25.94
2. มีความมุ่งหวังที่จะมีอาชีพที่ทำแล้วมีความสุข โดยไม่จำเป็นต้องมีรายสูงนักก็ได้	104	17.75
3. มีความมุ่งหวังที่จะดูแลบิดามารดาให้มีความสุขที่สุด	95	16.21
4. มีความมุ่งหวังที่จะมีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงดูครอบครัว ให้มีความสุข	87	14.85
5. มีความมุ่งหวังที่จะมีรายได้จากการทำงานพอเลี้ยงครอบครัว โดยไม่มีหนี้สิน	72	12.29
6. มีความมุ่งหวังที่จะมีเงินออมให้มากที่สุด	38	6.48
7. มีความมุ่งหวังที่จะมีครอบครัวที่อบอุ่น ไม่แตกแยก	26	4.43
8. มีความมุ่งหวังอยากทำประโยชน์ให้กับสังคม	12	2.05

หมายเหตุ: ผู้ตอบแบบสอบถาม 1 คน สามารถเสนอแนะความมุ่งหวังได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากแบบสอบถามเพื่อศึกษาความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ นิสิตเสนอแนะประเด็นความมุ่งหวังต่ออนาคตพบว่า มีผู้เสนอประเด็นความมุ่งหวังต่ออนาคตจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 52.16 โดยความมุ่งหวังที่พบมากที่สุดได้แก่ ความมุ่งหวังที่จะมีฐานะร่ำรวย มีฐานะการเงินมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 25.94 รองลงมาคือ ความมุ่งหวังที่จะมีอาชีพที่ทำแล้วมีความสุข โดยไม่จำเป็นต้องมีรายสูงนักก็ได้ คิดเป็นร้อยละ 17.75 ความมุ่งหวังที่จะดูแลบิดามารดาให้มีความสุขที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.21 ความมุ่งหวังที่จะมีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงดูครอบครัว ให้มีความสุข คิดเป็นร้อยละ 14.85 ความมุ่งหวังที่จะมีรายได้จากการทำงานพอเลี้ยงครอบครัวโดยไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 12.29 ความมุ่งหวังที่จะมีเงินออมให้มากที่สุดให้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.48 ความมุ่งหวังที่จะมีครอบครัวที่อบอุ่น ไม่แตกแยก คิดเป็นร้อยละ 4.43 ความมุ่งหวังอยากทำประโยชน์ให้กับสังคมคิดเป็นร้อยละ 2.05

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยเรื่อง ความมุ่งหวังต่ออนาคตนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายคือ

ความมุ่งหวังต่ออนาคตนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากผลการวิจัยนิตส่วนใหญ่มุ่งมีความมุ่งหวังต่ออนาคตในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความมุ่งหวังด้านการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือนิสิตมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อหลังจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในสาขาวิชาเดิมในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงนิสิตมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาภายในประเทศ สูงกว่าการศึกษาต่อสถาบันการศึกษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจสถานะเยาวชนไทยของสถาบันวิจัยประชากรมหาวิทยาลัยมหิดล (2541) ที่พบว่าเยาวชนจะสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นใดก็ตาม ก็มีความปรารถนาที่จะเรียนต่อในระดับสูงกว่าเกือบทั้งหมด และความฝันอันสูงสุดที่จะเรียน ถึงขั้นปริญญาโท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ส่วนใหญ่มิภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเปิดสอนเป็นจำนวนมาก จึงทำให้นิสิตมีโอกาสด้านการศึกษาต่อมากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคอื่น รวมถึงในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นิสิตต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือก ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าในการจะเข้ามาศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้จะต้องใช้ความพยายาม พยายามทุ่มเทให้กับการเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบแข่งขันเป็นอย่างมาก จึงทำให้นิสิตเห็นความสำคัญทางด้านการศึกษาและส่งผลให้นิสิตมีความมุ่งหวังต่ออนาคตทางด้านการศึกษาสูงเช่นกัน

ความมุ่งหวังด้านการทำงาน/ การประกอบอาชีพของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ มุ่งหวัง ที่จะมีการทำหลังจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีความมุ่งหวังที่จะได้ทำงานซึ่งตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา รวมถึงนิสิตมีความมุ่งหวังที่จะประกอบอาชีพอิสระโดยไม่เป็นลูกจ้างองค์กรใด เมื่อพิจารณาร่วมกับข้อเสนอแนะความมุ่งหวังของนิสิตที่มุ่งหวังจะมีอาชีพที่ทำแล้วมีความสุข โดยไม่จำเป็นต้องมีรายได้สูงนักก็ได้ และความมุ่งหวังที่จะมีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงดูครอบครัวให้มีมีความสุข ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความมุ่งหวังที่จะมีความสุขในการประกอบอาชีพ โดย ไม่ได้เน้นที่รายได้สูง แต่มีความมุ่งหวังได้ทำงานที่ตรงกับสาขาที่เรียนมา รวมถึงนิสิตมีความต้องการจะ

ประกอบอาชีพอิสระไม่เป็นลูกจ้างองค์กรใด แต่ต้องการมีรายได้เพียงพอสำหรับการเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานสำรวจสถานะเยาวชนไทย สถาบันวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล (2541) ที่พบว่าเยาวชนในเขตเมืองมีความต้องการด้านประกอบอาชีพด้านค้าขายเป็นอาชีพอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการสอบคัดเลือกเข้ามาศึกษาต่อภายในมหาวิทยาลัย นิสิตได้ทำการเลือกสาขาวิชาที่ตนเองสนใจ และเมื่อศึกษาจบแล้ว นิสิตจึงมีความต้องการในประกอบอาชีพที่ตรงกับสาขาวิชาที่ตนสำเร็จการศึกษา เนื่องจากนิสิตสามารถนำความรู้และความสามารถของตนเองมาใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ เพื่อแสดงถึงศักยภาพของตนเอง และสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง ซึ่งส่งผลให้นิสิตมีความสุขในการทำงานและการประกอบอาชีพ โดยการไม่คำนึงถึงเรื่องค่าตอบแทนที่สูงเท่าใดนัก

ความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัวของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยนิสิตมีความมุ่งหวังในการแต่งงานเพื่อการสร้างครอบครัว โดยจะคำนึงด้านความรักเป็นสำคัญ และสร้างครอบครัวโดยฝ่ายชายและฝ่ายหญิงช่วยกันทำงาน นิสิตมีความมุ่งหวังใช้ชีวิตคู่โดยไม่จำเป็นต้องจัดงานแต่งงาน เมื่อพิจารณาพร้อมกับข้อเสนอแนะความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต คือต้องการมีครอบครัวที่อบอุ่นไม่แตกแยก รวมถึงมีความมุ่งหวังที่จะมีรายได้เพียงพอสำหรับการเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุข และมีความมุ่งหวังที่จะมีรายได้จากการทำงานพอเลี้ยงครอบครัวโดยไม่มีหนี้สิน จากข้อเสนอแนะทั้ง 3 ข้อของนิสิตที่มุ่งเน้นไปที่ครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวของนิสิตมีความสุข อบอุ่น ซึ่งจากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่านิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการสร้างครอบครัวเป็นอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในต่างจังหวัด ซึ่งมีลักษณะของครอบครัวเป็นแบบครอบครัวขยาย มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับญาติพี่น้องมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองหลวง นิสิตจึงให้ความสำคัญกับเรื่องครอบครัวมาก ซึ่งส่งผลให้นิสิตมีความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัวสูง และที่สำคัญยังพบว่านิสิตไม่เห็นด้วยกับการใช้ชีวิตคู่ โดยไม่จัดงานแต่งงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิมในเรื่องการแต่งงาน การครองเรือนอยู่

ความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยนิสิตมีความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจจากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากกว่าการเดินทางท่องเที่ยวนอกประเทศ นิสิตมีความมุ่งหวังในการพักผ่อนหย่อนใจโดยการฟังเพลงและการดูทีวีภายในบ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานะค่าครอง

ชีพในปัจจุบันที่เพิ่มสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนก็เพิ่มสูงขึ้นรวมถึงค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันก็ปรับตัวสูงขึ้น จึงส่งผลให้นิสิตแม้จะมีความมุ่งมั่นด้านความขยันเพียรและการพักผ่อนหย่อนใจที่สูง แต่ก็คำนึงด้านค่าใช้จ่ายเช่นกัน ความขยันเพียรและการพักผ่อนหย่อนใจจึงเป็นแบบไม่ต้องใช้จ่ายเงินมากมาย

ความมุ่งมั่นด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยนิสิตมีความมุ่งมั่นด้านการประสบความสำเร็จในชีวิตโดยต้องการมีครอบครัวที่อบอุ่นที่สุด ความมุ่งมั่นรองลงมาคือมีความมุ่งมั่นที่จะการเลี้ยงดูบุตรให้เป็นคนดีของสังคม และเมื่อพิจารณาร่วมกับข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดคือ มุ่งหวังที่จะมีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุขและมุ่งมั่นที่จะมีรายได้จากการทำงานพอเลี้ยงครอบครัวโดยไม่มีหนี้สิน รวมถึงต้องการมีครอบครัวที่อบอุ่นไม่แตกแยก จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญกับการประสบความสำเร็จในชีวิตด้านครอบครัวมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสภาวะสังคมในปัจจุบันเกิดปัญหาสังคมด้านชีวิตครอบครัว การขาดการอบอุ่น จึงส่งผลให้นิสิตเห็นความสำคัญของชีวิตครอบครัว ซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญของเยาวชนและเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ให้แก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

อัตมโนทัศน์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิจัยพบว่าอัตมโนทัศน์ในภาพรวมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับสูง เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า นิสิตมีอัตมโนทัศน์ ด้านร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง โดยนิสิตแม้จะรู้สึกพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง แต่ก็ยังมีบางส่วนของร่างกายที่พยายามปกปิด ไม่อยากให้ผู้อื่นสังเกตเห็นและถ้ามีโอกาสเป็นไปได้ก็ยังอยากเปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาของตนเอง และจากผลการวิจัยพบว่านิสิตที่มีอัตมโนทัศน์ด้านร่างกายในระดับปานกลางมีความมุ่งมั่นต่ออนาคต ด้านการศึกษาสูงเพียงด้านเดียว อาจเป็นเพราะนิสิตยังขาดความเชื่อมั่นในด้านสุขภาพ ลักษณะร่างกาย ของตนเองซึ่งทำให้นิสิตรู้สึกว่าคุณภาพตนเองไม่มีความสามารถที่จะมุ่งมั่นต่ออนาคตในด้านต่าง ๆ หลายด้านพร้อมกันได้ จึงมีความมุ่งมั่นต่ออนาคตด้านการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจให้แก่ตนเอง

อัตมโนทัศน์ด้านความรู้สึกนึกคิดของนิสิตโดยรวมอยู่ในระดับสูง นิสิตมีความรู้สึกว่าเป็นคนดีคนหนึ่งรวมถึงมีความภาคภูมิใจในตนเอง และนิสิตมีความรู้สึกว่าเป็นคนมองโลกในแง่ดีและมีความสุขกับวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่มีอัตมโนทัศน์ด้านความรู้สึกนึกคิดสูงนั้นมีความเชื่อมั่นในการแสดงพฤติกรรมซึ่งกระทบต่อความรู้สึกของตนเอง ส่งผลให้นิสิตมองเห็นคุณค่าของตนเอง และภาคภูมิใจในตนเอง นิสิตจึงรู้จักที่จะสร้างความมุ่งหวังต่ออนาคตของตนเองซึ่งสูงตามไปด้วย

อัตมโนทัศน์ด้านความสามารถของนิสิตอยู่ในระดับสูงโดยแม้ว่านิสิตจะเชื่อว่าพื้นฐานตนเองเป็นคนอ่อนแต่อย่างไรก็ยังเชื่อว่า คนส่วนใหญ่เชื่อว่านิสิตสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และตนเองมักจะประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำเสมอ อาจเป็นเพราะก่อนที่นิสิตจะเข้ามาศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้จะต้องผ่านการสอบเอนทรานซ์ก่อน เพราะฉะนั้นเมื่อสามารถสอบเอนทรานซ์เข้ามาเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองด้านความสามารถ รู้สึกว่าตนเองก็เป็นคนที่มีความสามารถคนหนึ่ง ซึ่งสามารถสอบแข่งขันเข้ามาเรียนภายในมหาวิทยาลัยและคณะวิชาที่ตนเองต้องการได้

ซึ่งสอดคล้องกับ (รวงรัชต์ บัณฑิตยารักษ์, 2547: 50) ได้กล่าวว่า ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในกลุ่มนักเรียน การรับรู้เกี่ยวกับตนเองเป็นปัจจัยที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมมนุษย์ นอกจากนี้ (สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2533: 229) ได้ศึกษาพบว่าเด็กที่ประสบผลสำเร็จด้านการเรียน จะมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านบวกจะมีลักษณะมั่นใจในตนเอง ส่วนบุคคลที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน มักมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านลบ มีความรู้สึกว่าจะตนเองไม่สามารถที่จะทำงานต่างๆ ให้สำเร็จไม่กระตือรือร้นอยากเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง

รูปแบบการใช้ชีวิต

จากการวิจัยพบว่านิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายในระดับสูงโดยมีกิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำคือ การพักผ่อนอยู่บ้าน อ่านหนังสือ ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ และมีความคิดเห็นว่าการพักผ่อนคือการทำอะไรก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องเสียเงินมากมาย และนิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านสูงกว่า นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตรูปแบบผู้มีฐานะดีและแบบทันสมัย และนิสิตที่มี

รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา ด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ ด้านการสร้างครอบครัว ด้านความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตส่วนใหญ่ นอกจากจะเป็นเด็กที่มีภูมิลำเนาจากต่างจังหวัดซึ่งมีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย และเมื่อพิจารณาพร้อมกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตซึ่งอยู่ที่ 5,201 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ไปกับเรื่องหอพักและค่าอาหาร ประกอบกับ นิสิตเกษตรมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายมีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา การทำงาน/ประกอบอาชีพ การสร้างครอบครัว ความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจตามลำดับนั้น อาจเป็นเพราะนิสิตส่วนใหญ่ มีฐานะครอบครัวที่ไม่ร่ำรวยพอที่จะสามารถตอบสนองความมุ่งหวังในชีวิตของตนในทุกด้าน นิสิตจึงมีความมุ่งหวังต่ออนาคตของตนในด้านของ มุ่งหวังที่จะมีการศึกษาที่สูง เพื่อมีหน้าที่การงานที่มั่นคง เพื่อสามารถสร้างครอบครัวที่ดีมีความสุข และดำเนินชีวิตที่ไม่เครียด โดยมีการพักผ่อนเพื่อการผ่อนคลายของตนเอง

นอกจากนั้นยังพบว่านิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยมีความมุ่งหวังต่ออนาคตที่ต้องการชีวิตที่มีความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคมสมัยใหม่ที่เน้นความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต จึงส่งผลให้นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ทันสมัย มีความมุ่งหวังเพียงแค่อตอบสนองความบันเทิงเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเท่านั้น ดังนั้นสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับนิสิตที่ใช้ชีวิตแบบทันสมัยเป็นพิเศษ โดยส่งเสริมให้ความรู้ และสร้างเป้าหมายหรือความมุ่งหวังในด้านอื่น ๆ ที่สำคัญแก่นิสิตเป็นการเฉพาะ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตและศึกษา อັตมโนทัศน์ และความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความมุ่งหวังและแนวทางในการดำเนินชีวิต แนวคิดและทฤษฎีอັตมโนทัศน์ แนวคิดด้านความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น รวมทั้งผลงานวิจัยและผลการสำรวจที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน จำนวน 393 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test, ค่า F-test และค่า Pearson Product-Moment Correlation Co-efficient โดยสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตที่ทำการเก็บข้อมูลจำนวน 393 คน พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุต่ำกว่า 21 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.67 และมีภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ในภูมิภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.34 โดยแบ่งคณะวิชาที่ศึกษาเป็น 14 คณะวิชา แบ่งเป็น 2 สาขาการศึกษา คือสายวิทยาศาสตร์ และสายสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 59.80 และ 40.20 นิสิตส่วนใหญ่ มีรายจ่ายต่อเดือนในช่วง 1,000-4,000 บาท โดยนิสิตส่วนใหญ่ไม่เข้าเป็นสมาชิกชมรม/สโมสรมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 50.64 และนิสิตไม่เข้าเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร คิดเป็นร้อยละ 49.36

อัตมโนทัศน์

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีระดับอัตมโนทัศน์โดยรวมโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 2.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีอัตมโนทัศน์ด้านร่างกายในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.42) โดยนิสิตแม้จะรู้สึกพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง แต่ก็ยังมีบางส่วนของร่างกายที่พยายามปกปิดไม่ยอมให้ผู้อื่นสังเกตเห็นและถ้ามีโอกาสเป็นไปได้ก็ขอยากเปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาของตนเอง นิสิตมีอัตมโนทัศน์ด้านความรู้สึคนึกคิดในระดับสูง(ค่าเฉลี่ย = 2.85) นิสิตมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นคนดีคนหนึ่งรวมถึงมีความภาคภูมิใจในตนเอง และนิสิตมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นคนมองโลกในแง่ดีและมีความสุขกับวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ และนิสิตมีอัตมโนทัศน์ด้านความสามารถในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 2.67) นิสิตจะเชื่อว่าพื้นฐานตนเป็นคนอ่อนแต่อย่างไรก็ยังเชื่อว่า คนส่วนใหญ่เชื่อว่านิสิตสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และเชื่อว่าตนเองมักจะประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำเสมอ

รูปแบบการใช้ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย = 2.24) โดยนิสิตมีความสนใจที่จะเข้าเป็นสมาชิกชมรมซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชีพหรืองานที่ทำ และมีกิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำคือการเดินช้อปปิ้งโดยชอบการช้อปปิ้งสินค้าที่ยี่ห้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียงแต่นิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.88) โดยมีกิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำคือ การพักผ่อนอยู่บ้าน อ่านหนังสือ ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ และมีความคิดเห็นว่าการพักผ่อนคือการทำอะไรก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเสียเงินมากมาย และรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัย (ค่าเฉลี่ย = 3.76) โดยนิสิตมีความคิดเห็นว่าความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางเป็นสิ่งสำคัญของชีวิตในปัจจุบันและการได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันในระดับสูง

ความมุ่งหวังต่ออนาคต

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต โดยมี (ค่าเฉลี่ย = 4.16) สูงที่สุด เมื่อพิจารณาความมุ่งหวังด้านอื่น ๆ คือ ด้านการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.51) โดยมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในสาขาวิชาเดิมในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงนิสิตมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาภายในประเทศสูงกว่าการศึกษาต่อการเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ ความมุ่งหวังด้านการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.59) มุ่งหวัง ที่จะมีงานทำหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีความมุ่งหวังที่จะได้ทำงานซึ่งตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา รวมถึงนิสิตความมุ่งหวังที่จะประกอบอาชีพอิสระโดยไม่เป็นลูกจ้างองค์กรใด ความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว (ค่าเฉลี่ย = 3.57) นิสิตมีความมุ่งหวังในการแต่งงานเพื่อการสร้างครอบครัว โดยจะคำนึงด้านความรักเป็นสำคัญ และสร้างครอบครัวโดยฝ่ายชายและฝ่ายหญิงช่วยกันทำงาน นิสิตมีความมุ่งหวังโดยการใช้ชีวิตคู่โดยไม่จำเป็นต้องจัดงานแต่งงานในระดับต่ำ ความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ (ค่าเฉลี่ย = 3.62) นิสิตมีความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจจากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากกว่าการเดินทางท่องเที่ยวนอกประเทศ นิสิตมีความมุ่งหวัง ในการพักผ่อนหย่อนใจโดยการฟังเพลงและการดูทีวีภายในบ้าน

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล (เพศ อายุ ภูมิลำเนา รายจ่ายต่อเดือน สายการศึกษา การเป็นสมาชิก/ ชมรมสโมสร และระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม) ต่างกันจะมีความมุ่งหวังแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน 5 ปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ รายจ่ายต่อเดือน การเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยนิตเพศหญิงมีความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงกว่าเพศชาย นิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความมุ่งหวังสูงกว่านิสิตที่มีอายุ 21 ขึ้นไป นิสิตส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อเดือนระหว่าง 1,000 – 4,000 บาท โดยการทดสอบความแตกต่างรายลุ่มพบว่า นิสิตที่มีรายจ่ายต่อเดือนระหว่าง 6,500 - 12,000 บาท มีความมุ่งหวังต่ออนาคตสูงกว่า นิสิตที่มีรายจ่ายต่อเดือนระหว่าง 1,000 – 4,000 บาท

จากการทดสอบสมมติฐานไม่เป็นไปตามสมมติฐาน 3 ปัจจัย ได้แก่ ภูมิฐานะ สายการศึกษา คือ นิสิตที่มีภูมิฐานะ สายการศึกษาต่างกันมีความมุ่งหวังต่ออนาคตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 อัตมโนทัศน์ในด้านร่างกาย ด้านความรู้สึกรู้สึก ด้านความสามารถและรูปแบบการใช้ชีวิต ในแบบเรียบง่าย แบบผู้มีฐานะดี แบบทันสมัย มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคต

จากผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งก็คือรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตในภาพรวม คือมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดีมีความสัมพันธ์กับ ความมุ่งหวังด้านการศึกษา ด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ ความมุ่งหวังด้านการประกอบอาชีพ ความมุ่งหวังด้านพักผ่อนหย่อนใจ รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังด้านการศึกษา ด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพ ความมุ่งหวังด้านการสร้างครอบครัว และความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ และด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

จากการทดสอบสมมติฐานไม่เป็นไปตามสมมติฐานคือ อัตมโนทัศน์ในภาพรวมไม่มี ความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคต เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา อัตมโนทัศน์ด้านความรู้สึกรู้สึก มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา ด้านการสร้างครอบครัวและด้านความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ อัตมโนทัศน์ด้านความสามารถมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่ออนาคตด้านการศึกษา ด้านการทำงาน/ประกอบอาชีพและด้านการสร้างครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. จากการวิจัยเรื่องความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขต นิสิตส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังต่ออนาคตทั้งในด้านการศึกษางาน/ประกอบอาชีพ ด้านการสร้างครอบครัว ด้านความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต ในระดับสูง พิจารณาทั้งในข้อเสนอแนะปลายเปิด แสดงให้เห็นว่า นิสิตต่างมีความมุ่งหวังต่ออนาคตในด้านต่างๆในระดับสูง ซึ่งเป็นความมุ่งหวังเพื่อตนเองทั้งสิ้น และจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่านิสิตมีความมุ่งหวังที่จะทำประโยชน์ต่อสังคมน้อยมาก สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความรู้สึกเสียสละและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ต่อไป ความมุ่งหวังต่ออนาคตนอกจากจะส่งผลต่อแนวทางในการดำเนินชีวิตของนิสิตโดยตรงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสังคมและแนวทางในการพัฒนาประเทศชาติโดยรวมอีกด้วย

2. ผลการวิจัยอัตมโนทัศน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งแม้ในภาพรวมส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับสูงแต่เมื่อพิจารณาในรายด้านแล้ว จะพบว่าอัตมโนทัศน์ด้านร่างกายของนิสิตยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งหากสถาบันการศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกฝนรวมทั้งการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของนิสิต ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยพัฒนานิสิตให้มีลักษณะมั่นใจในตนเอง ยอมรับในความสามารถของตนเอง และเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นซึ่งลักษณะเหล่านี้จะช่วยนำพาให้นิสิตดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จในชีวิตที่ตนมุ่งหวังได้

3. ผลการวิจัยรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นิสิตมีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยในระดับที่สูงโดยนิสิตให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารและมีกิจกรรมยามว่างคือการเล่นอินเทอร์เน็ต แสดงให้เห็นว่านิสิตให้ความสำคัญการติดต่อสื่อสารทางระบบอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างมาก หน่วยงานทั้งภาครัฐและที่เกี่ยวข้องควรจัดการควบคุมดูแลสื่อทางอินเทอร์เน็ต ให้เหมาะสมกับเยาวชนทุกวัย รวมถึงนิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยมีความมุ่งหวังด้านความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจเพียงด้านเดียว แสดงให้เห็นว่านิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัยมีความมุ่งหวังเพียงด้านเดียว ซึ่งสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับนิสิตกลุ่มนี้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยส่งเสริมให้นิสิตที่มีรูปแบบการใช้ชีวิต

แบบทันสมัยเห็นความสำคัญของความมุ่งหวังต่ออนาคตและรู้จักการสร้างความมุ่งหวังต่ออนาคตของตนเองในด้านที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตทั้งปัจจุบันและในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการวิจัยออกไปยังนิสิต นักศึกษาสถาบันการศึกษาอื่นๆ เพื่อทราบถึงความมุ่งหวังต่ออนาคตของเยาวชน ซึ่งจะสามารถนำไปวิเคราะห์ วางแผนและกำหนดนโยบาย เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันปัญหาและส่งเสริมเพื่อก่อให้เกิดผลที่พึงปรารถนาในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังต่ออนาคต เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่กว้างขวางและเชิงลึกยิ่งขึ้น

3. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับเยาวชนในด้านต่าง ๆ ให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับเยาวชนตามยุคสมัยในปัจจุบัน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย. 2541. **เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง: แนวความคิดและยุทธศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง
- กิติรัตน แก้ววิเศษ. 2545. **อ้อมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขวัญใจ เกียรติศักดิ์สาคร. 2541. **รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการบริหารโคกผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา การโฆษณา ภาควิชาประชาสัมพันธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จรรยา สุวรรณทัต. 2526. **“ปัญหาทางจิต-สังคมของวัยรุ่น” ประมวลบทความทางวิชาการที่บรรยายในโอกาสต่าง ๆ ภายในประเทศ 2511-2526**. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์.
- จิราวัลย์ มนต์กันภัย. 2533. **เหตุผลในการศึกษาต่อของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชีพ อ่อน โคนสูง. 2522. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- เตลินิวส์. 2549. กรุงเทพมหานคร. 21 มิถุนายน 2549. หน้า 23.
- นิคม มุสิกคามะ. 2542. **ทฤษฎีใหม่ในหลวง: ชีวิตที่พอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน

- นิตยา ธรรมพันธุ์. 2533. **ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิรนาม. 2544. **ปฏิรูปการศึกษาไทย วิกฤติหรือโอกาสทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- บุญธรรม จิตต่อนันต์. 2540. **ส่งเสริมการเกษตร.** พิมพ์ครั้งที่ 2. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์. กรุงเทพมหานคร.
- เบญจมาศน์ โปธิ์น้อย. 2531. **ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์พัฒนาบุคคลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของเจ้าหน้าที่พัฒนาชนบทระดับตำบลในจังหวัดราชบุรี.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เบญจา จิรภัทรพิมล. 2524. **ความปรารถนาทางอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่1และชั้นปีที่4.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกิต สวานงาม. 2535. **ความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุรินทร์.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประเทิน มหาจันทร์. 2521. **การศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน.** ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- ปิยรัตน์ รื่นภาคพจน์. 2537. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 3: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก
- ผกา รัตยธรรม. 2535. สุขภาพจิตเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- พรรณี ช. เจนจิต. 2538. จิตวิทยาการเรียนการสอน. วรุฒิกการพิมพ์. กรุงเทพมหานคร.
- _____. 2540. พัฒนาการทางบุคลิกภาพและแรงจูงใจ. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและ
แนะแนว, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. 2541. หน่วยที่1-8 จิตวิทยาและสังคมพื้นฐานเพื่อการแนะแนว.
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช: นนทบุรี.
- พัฒนา สุขประเสริฐ. 2542. ศักยภาพเด็กไทยกับการพัฒนา. ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์
เกษตร, คณะเกษตร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉินีก, อ้อมเดือน สนมมณี. 2529. การยึดหลักทางศาสนาในการดำเนินชีวิตของ
ชาวชนบทไทยและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง. รายงานการวิจัยฉบับที่34. สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์.
- มยุรี ศรีมงคล. 2541. ปัจจัยเกี่ยวกับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน
บ้านแควมะกอก อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์. มปป. 2541. พิมพ์ครั้งที่ 11. เอกสาร
การสอนชุดวิชาจิตวิทยาทั่วไปหน่วยที่ 1-15. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช:
นนทบุรี.

- มาฆะ จิตตะสังคะ. 2537. “องค์การเอกชนกับการพัฒนาชนบท” การพัฒนาชนบท.
กรุงเทพมหานคร: คณะวิชาส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รวงรัชต์ บัณฑิตยารักษ์. 2547. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การทำหน้าที่ครอบครัว อัตมโนทัศน์
และการตั้งเป้าหมายกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2545. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. 2546. ทฤษฎีจิตวิทยานุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
หมอชาวบ้าน
- ศิริวรรณ เกษมสานต์กิดาการ, เบญจมาศ กาญจนวิโรจน์และชัชฌา ก้อนจันทศ. 2541.
ศิลปการดำเนินชีวิต. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สกุณา ดาวรกาญจน์. 2543. อัตมโนทัศน์หลายมิติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 สังกัด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและ
สังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาบันวิจัยประชากรมหาวิทยาลัยมหิดล. 2541. รายงานการสำรวจสถานะเยาวชนไทย 2541.
กรุงเทพมหานคร.
- สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. 2548. ผลสำรวจสำรวจความคิดเห็นเรื่อง: เยาวชนไทยกับการใช้
เวลาหลังเลิกเรียน 2548. กรุงเทพมหานคร.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2527. คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร:
เจ้าพระยาการพิมพ์

ศุชา จันทร์เอม. 2520. วัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต.

ศุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2546. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 12.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เฟื่องฟ้า.

ศุมาลี เหลืองดำรงกิจ. 2543. รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. 2542. ทฤษฎีใหม่ในหลวง: ชีวิตที่พอเพียง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ร่วมด้วยช่วยกัน

สุรางค์ ไคว่ตระกูล. 2533. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

สุวิมล ตีรกานันท์. 2543. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2545.
รายงานสรุปผลเบื้องต้นการสำรวจเด็กและเยาวชน.

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. 2548. การใช้เวลาว่างช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อนของ
นักเรียนนักศึกษา: กรณีศึกษานักเรียน/นักศึกษาอายุระหว่าง 15-24 ปีในเขต
กรุงเทพมหานครและหัวเมืองใหญ่ได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่นและสงขลา. กรุงเทพมหานคร.

อัญชลี บุปผาพิบูลย์. 2522. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ สถานะเศรษฐกิจและสังคม
สติปัญญา และความสนใจในอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อุไร มั่นหมั่น. 2539. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่3: ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Comb, A. W., D. W. Super and C. C. Courson. 1963. **“The Measurement of Self- Concept and Self Report”**. **Educational Psychological Measurement**. 23 (March 1963): 493 – 500
- Erikson, E.H. 1959. **“Identity and the Life Cycle”**. Psychological Issues.
- Freud A. 1927. **The Ego and the Mechanism of Defense**. (Translated by C.M. Baines) London: Hogarth Press.
- Hurlock, E.B. 1967. **Adolescent Development**. New York: McGraw Hill Book Company.
- Lovell, R.B. 1980. **Adult Learning**. New York: Hyper and row
- Merriam. 2001. **Webster’s New Riverside University Dictionary**. Houghton Mifflin Company.
- Rogers, Carl R. 1961. **On Becoming a Person**. Boston: Houghton Mifflin.
- Siann, Garda. 1981. **Education Psychology in A Changing World**. London: George Allen and Unwin.
- Summers, Della. 2005. **Longman Dictionary of contemporary English**. Halow, Essex: Longman
- Sullivan, H.S. 1935. **The Interpersonal Theory of Psychiatry**. New York: Norto

William, C. L. 1986. **“Predicting Recidivism Using Measures of Levels of Self Concept And Depression on Adolescent Substance Abusers”**. Dissertation Abstracts International.

William, H. Fitts. 1964. **Tennessee Self-Concept Scale Second Edition**. Los Angeles: Wilshire Blvd.

YesMagazine. 2003. **นิติตูพาททำวิจัยไฮโซรุ่นเล็ก อดเงิน**. (มิถุนายน 2003)

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

.....
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามคำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ ปี

3. ภูมิลำเนา (ถิ่นฐานครอบครัว) จังหวัด

4. รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนโดยประมาณ บาท

5. คณะวิชาที่ศึกษา

 คณะสังคมศาสตร์ คณะประมง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะศึกษาศาสตร์ คณะวนศาสตร์ คณะ

วิศวกรรมศาสตร์

 คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะเทคนิคการสัตวแพทย์

6. เป็นสมาชิกชมรม/สโมสร

1.

2.

3.

7. การใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม วันต่อ 1 ภาคการศึกษา

8. การใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน.....
.....

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<u>อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย</u>				
1. ฉันเป็นคนรูปร่างไม่ดี				
2. เมื่อฉันส่องกระจก ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเห็น				
3. ฉันมีฟันสวย				
4. ฉันใส่ชุดอะไรก็ดูดี				
5. ฉันพอใจในรูปร่างหน้าตาของฉัน				
6. ฉันมีผิวพรรณดี				
7. ฉันไม่ชอบให้ใครเห็นเวลาสวมชุดว่ายน้ำ				
8. มีบางส่วนของร่างกายที่ฉันพยายามปกปิด ไม่อยากให้คนอื่นสังเกตเห็น				
9. น้ำหนักของฉันกำลังพอเหมาะ				
10. ถ้าเป็นไปได้ฉันอยากเปลี่ยนแปลงรูปร่าง หน้าตาของตัวเอง				
<u>อัตมโนทัศน์ด้านความรู้สึก</u>				
11. ฉันรู้สึกว่าเป็นคนดีคนหนึ่ง				
12. ฉันมีความภาคภูมิใจในตนเองเสมอ				

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
13. บ่อยครั้งฉันมักรู้สึกว่าคุณล้มเหลว				
14. ฉันชอบสร้างความสุขตามวิถีทางของฉัน				
15. ฉันเป็นคนมองโลกในแง่ดีเสมอ				
16. ฉันมักจะคิดว่าชีวิตของฉันไม่มั่นคง				
17. ฉันรู้สึกผิดหวังในตนเองได้ง่าย				
18. ฉันไม่ได้มีความสุขอย่างที่คนอื่นเห็น				
19. ฉันมีความสุขกับวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้				
<u>อัตรโนทัศน์ด้านความสามารถ</u>				
20. ฉันต้องเปลี่ยนแปลงตนเองในหลาย ๆ อย่าง				
21. โดยพื้นฐานแล้วฉันเป็นคนอ่อนแอ				
22. ฉันรู้สึกว่าคนส่วนใหญ่ให้ความนับถือฉัน				
23. ฉันพูดไม่เก่งอย่างที่คิด				
24. ฉันยื่นหยัดที่จะทำในสิ่งที่ฉันต้องการ				
25. ฉันให้เหตุผลได้จึงทำให้คนอื่นเชื่อถือได้				
26. ฉันสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ค่อนข้างดี				
27. ฉันสามารถควบคุมตัวเองได้ดีเสมอ				
28. ฉันไม่ค่อยฉลาด				
29. คนส่วนใหญ่เชื่อว่าฉันทำสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง				
30. ฉันมักจะประสบความสำเร็จในสิ่งทำเสมอ				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิต

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<u>รูปแบบการใช้ชีวิตแบบผู้มีฐานะดี</u>					
1. กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำ คือการเดินช้อปปิ้ง					
2. ฉันชื่นชอบซื้อสินค้าที่มีตราฮือ ซึ่งมีชื่อเสียง					
3. ฉันสนใจเป็นสมาชิกชมรมซึ่ง เกี่ยวข้องกับอาชีพหรืองานที่ทำ					
4. การใช้ชีวิตที่หรูหราฟุ้งเฟ้อมี ความหมายสำหรับฉัน					
5. ฉันยอมเสียเงินแพงขึ้นเพื่อแลก กับการได้รับประทานอาหาร ท่ามกลางบรรยากาศที่ดี					
6. ถ้ามีโอกาสฉันมักเข้างานสังคม เป็นประจำ					
7. ในการตัดสินใจซื้อสินค้าฉัน มักจะไม่ค่อยคำนึงถึงราคาของ สินค้า					
<u>รูปแบบการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย</u>					
8. กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำ คือ การพักผ่อนอยู่บ้าน อ่านหนังสือ ฟังเพลง ดูโทรทัศน์					
9. การพักผ่อนคือการทำอะไรก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเสียเงินมากมาย					
10. ฉันจะไปช้อปปิ้งก็ต่อเมื่อมี เป้าหมายไปซื้อของเท่านั้น					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิต (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11. ยี่ห้อของสินค้าไม่สำคัญต่อการตัดสินใจซื้อของท่าน					
12. การแต่งกายของฉันทันเน้นความสบายในการสวมใส่					
13. ฉันทพอใจกับฐานะการเงินของตนเอง					
14. ฉันทชอบอยู่บ้านในวัดหยุดมากกว่าการออกไปเที่ยว					
15. ฉันทสนใจการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม					
16. สิ่งของเครื่องใช้ของฉันทส่วนใหญ่ผลิตภายในประเทศ					
17. การตัดสินใจซื้อสินค้าของฉันทจะคำนึงถึงคุณค่าประโยชน์เหมาะสมกับราคามากที่สุด					
<u>รูปแบบการใช้ชีวิตแบบทันสมัย</u>					
18. กิจกรรมยามว่างคือการเล่นอินเทอร์เน็ต					
19. ความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางเป็นสิ่งสำคัญของชีวิตในปัจจุบัน					
20. ฉันทมักให้ความสนใจในด้านข่าวสารด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการใช้ชีวิต (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
21. การบริโภคอาหารของฉัน มักเป็นอาหารจานด่วนประเภท (Fast Food)					
22. อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก มีความจำเป็นอย่างมาก ต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน					
23. การได้รับข้อมูลข่าวสารเป็น สิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ปัจจุบัน					
24. การอยู่อาศัยในอาคารชุด เป็นรูปแบบและทางเลือกที่ เหมาะสมสำหรับคนเมืองใน ปัจจุบัน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อความมุ่งหวังในอนาคต

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ด้านการศึกษา					
1.ฉันมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี					
2.ฉันมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในสาขาวิชาเดิมในระดับที่สูงขึ้น					
3. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในสาขาวิชาใหม่ในระดับที่สูงขึ้น					
4. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อด้านทักษะวิชาชีพ					
5. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาภายในประเทศ					
6. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อโดยการเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ					
ด้านการประกอบอาชีพ					
7. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะมีงานทำหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี					
8. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียน					
9. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะได้ทำงานในสาขาใดก็ได้					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อความมุ่งหวังในอนาคต (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
10. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะได้ ทำงานในระบบราชการ					
11. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะ ประกอบอาชีพอิสระ ไม่เป็น ลูกจ้างองค์กรใด					
12. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะทำงาน ในบริษัทเอกชน					
13. ฉันมีความมุ่งหวังที่จะทำงาน ธุรกิจครอบครัวของตนเอง					
<u>ด้านการสร้างครอบครัว</u> 14. ความมุ่งหวังในการเลือก คู่ครองฉันจะคำนึงถึงความพร้อม ทาง เศรษฐกิจเป็นสำคัญ					
15. ความมุ่งหวังของการแต่งงาน เพื่อสร้างครอบครัวจะคำนึงด้าน วุฒิภาวะเป็นสำคัญ					
16. ความมุ่งหวังของการแต่งงาน เพื่อสร้างครอบครัวของ ฉันจะ คำนึงถึงความสอดคล้องของ ทัศนคติ ค่านิยม รสนิยมในการใช้ ชีวิตเป็นสำคัญ					
17. ความมุ่งหวังของการแต่งงาน เพื่อที่จะสร้างครอบครัวจะคำนึง ด้านความรักเป็นสำคัญ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อความมุ่งหวังในอนาคต (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
18. ความมุ่งหวังของการสร้าง ครอบครัวโดยฝ่ายชายและฝ่าย หญิงช่วยกันทำงาน					
19. ความมุ่งหวังของการสร้าง ครอบครัวโดยอาศัยอยู่กับ ผู้ปกครองเป็นครอบครัวขยาย					
20. ความมุ่งหวังของการสร้าง ครอบครัวโดยแยกอาศัยอยู่เป็น ครอบครัวเดี่ยว					
21. ความมุ่งหวังของการสร้าง ครอบครัวโดยการใช้ชีวิตคู่ โดย ไม่จำเป็นต้องมีการจัดการ แต่งงาน					
22. ความมุ่งหวังด้านการแต่งงาน และสร้างครอบครัวของนั้คือ การใช้ชีวิตโสดโดยไม่ต้องการมี ครอบครัว					
<u>ด้านความบันเทิงและ</u> <u>การพักผ่อนหย่อนใจ</u> 23. ความมุ่งหวังด้านความบันเทิง จากการชมภาพยนตร์ในโรง ภาพยนตร์					
24. ความมุ่งหวังด้านความบันเทิง จากการดูทีวีภายในบ้าน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อความมุ่งหวังในอนาคต (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
25. ความมุ่งหวังด้านความบันเทิง จากการดูหนังแผ่นวีซีดีภายใน บ้าน					
26. ความมุ่งหวังด้านความบันเทิง โดยการร้องเพลงคาราโอเกะ					
27. ความมุ่งหวังด้านความบันเทิง โดยการฟังเพลง					
28. ความมุ่งหวังด้านการพักผ่อน หย่อนใจจากการท่องเที่ยว ภายในประเทศ					
29. ความมุ่งหวังด้านการพักผ่อน หย่อนใจจากการท่องเที่ยวนอก ประเทศ					
30. ความมุ่งหวังด้านการพักผ่อน หย่อนใจจากการท่องเที่ยวสถาน บันเทิงกลางคืน					
31. ความมุ่งหวังด้านการพักผ่อน หย่อนใจจากการเข้าสปา					
32. ความมุ่งหวังด้านการพักผ่อน หย่อนใจจากการเข้าฟิตเนส					
33. ความมุ่งหวังด้านการพักผ่อน หย่อนใจโดยการเข้าวัดทำบุญ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อความมุ่งหวังในอนาคต (ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<u>ด้านการประสบ</u> <u>ความสำเร็จในชีวิต</u> 34. ความมุ่งหวังด้านการประสบ ความสำเร็จในชีวิตของฉันคือการ มีทรัพย์สินเงินทอง					
35. ความมุ่งหวังด้านการประสบ ความสำเร็จในชีวิตของฉันคือการ มีชื่อเสียงเกียรติยศ					
36. ความมุ่งหวังด้านการประสบ ความสำเร็จในชีวิตของฉันคือการ มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี					
37. ความมุ่งหวังด้านการประสบ ความสำเร็จในชีวิตของฉันคือการ มีครอบครัวที่อบอุ่น					
38. ความมุ่งหวังด้านการประสบ ความสำเร็จในชีวิตของฉันคือการ เลี้ยงดูบุตรให้เป็นคนดีของสังคม					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะความมุ่งหวังต่ออนาคตของนิสิต

1) ด้านการศึกษา

1.....
2.....

2) ด้านการประกอบอาชีพ

1.....
2.....

3) ด้านการสร้างครอบครัว

1.....
2.....

4) ด้านความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ

1.....
2.....

5) ด้านความต้องการด้านการประสบความสำเร็จในชีวิต

1.....
2.....

6) ด้านรายได้และฐานะทางเศรษฐกิจ

1.....
2.....

7) อื่น ๆ โปรดระบุ

1.....
2.....